18955/C

O tempora! O mores!!

D. V. L.
18

500124

DAVIDIS CORNELII DE COURCELLES,
MEDICINAE DOCTORIS.

ICONES MUSCULORUM CAPITIS,

UTPOTE FACIEI, AURIUM, OCULORUM, LINGUAE, PHARYNGIS, OSSIS HYOÏDIS, COLLI, UT ET EORUM, QUI CAPITI ADNECTUNTUR; CUM EXPOSITIONE PAPILLARUM CUTANEARUM ICONE SINGULARI.

Met eene Nederduitſche Verklaring over de ſelve.

EXPENSIS AUCTORIS.
LUGDUNI BATAVORUM
EX TYPOGRAPHIA DAMMEANA.
CIↃIↃCCXLIII.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

PROOEMIUM.

MIcrocoſmi Regiones Topographice adumbraturus ab extremis initium facere tam mihi inveſtiganti Partes, Fabricam, Situm, Nexum, Functiones, quam eadem oſtenſa diſcenti commodius fore, exiſtimavi; ut hiſce praemiſſis intermedia, imo interiora facilius inquiri & intelligi poſſint. Magnorum Virorum veſtigia, ut potui, ſecutus, propria, quatuor ab hinc annis, preſſi, dum Icones *muſculorum plantae pedis* pro ſpecimine inaugurali publici juris feci, quas multis Philiatris gratas fuiſſe advertens, aliud extremum, caput nimirum, in quo omnium facultatum princeps reſidet, & ex quo ros vitalis ad inferiores dimanat, meditabar. Muſculi hujus, praecipue Faciem, Linguam, Oriſque interiora conficientes triplici ratione Medico ſcitu neceſſarii ſunt, 1° Quatenus Phyſiologus Manducationis & Deglutitionis negotium, variosque circa viſum motus mechanice exponit. 2° Quatenus Chirurgus, neceſſitate exigente, rodere, urere, ſecare tuto poſſit; item de laeſionibus circa has partes contingentibus ſolide judicare, curandi difficultatem praevidere, mala imminentia praecavere. 3° Quatenus Practicus clinicus morbos internos cognoſcendos & curandos ſuſcipit. Multorum tam Acutorum, quam Chronicorum magnitudo, diſcrimen vario muſculorum in facie motu, mutataque loci conditione plerumque innoteſcunt, nec non mores animi ſingulari harum partium figura repetitis certorum muſculorum contractionibus ſenſim nata intelligenti ſe produnt. Craſiologia hic nihil explicat. Forte inde Rex ſapientiſſimus hominum cogitationes cognovit. Magnus Hippocrates prognoſin dicturus fere nunquam vultum neglexit. V. G. oculi dum torvi, truces, nares contractae; tempora collapſa; ſi labium aut ſupercilium, aut oculus, aut naſus pervertatur, *Aph.* 49. *S.* IV. *&c.* malum ſignum eſſe pronunciavit, veritatem experientia edoctus. Cauſas proximas, remotioreſque magnus ille vir adjeciſſet, ſi partes hujus Regionis diſtinctius noviſcet. Abſit interea, ut, quas ſiſto, Icones quid novi oſtendere, dixerim, perveſtigarunt hanc plagam jam pridem celeber-

berrimi Anatomici. Verum egi, ut Geographus novam Mappam delineans cognita modo repetit, verum exactius, distinctius divisa sistit, in aliorum delineationibus praetervisa scitu jucunda, nec minus necessaria conspectui contemplantis offert. Pari ratione aliorum opera cum ipso opere Naturae, quae, quod ipsa effinxit, subjecto magistra fidelissima, comparavi, minus distinctè in iis exarata correxi, hinc inde detecta interjeci, partesque tam in situ suo naturali, quam extra eum remotas, quoad arte fieri potuit, intentis discentium oculis exhibere conatus sum. Explicationem rudem anatomico, physiologicam belgico idiomate adjunxi, ratus, omnia me grato animo Patriae debere, ut Chirurgi practici, quorum pauci solent esse latinae gnari, expeditius scopum assequerentur. Nomina vero musculorum maximam partem graeca immutata plerumque reliqui. Sicut enim in graeco idiomate sunt elegantissima, ortum, situm, partemque, cui datus musculus inseritur, imo subinde figuram usumque indicantia, ita in aliam linguam sui versione absona evadunt, adeoque extenduntur, ut sine molestia nec effari, nec audire quis possit. Aliae interim linguae, ut gallica &c. Ultimam modo syllabam mutant v. g. Pterygoïdeus, *Pterygoïdien &c.* qui modus quidem facilior, verum vis ultimae syllabae sic vertendo evertitur. εἶδος. graecis est forma. *idien* gallicum nihil denotat. Quae cum ita sint, expositionem Belgicam adjicere visum est, ut ea mediante nomina graeca intelligantur. Labore hoc supersedere potuissem, si adeo exactae descriptiones belgico idiomate occurrissent, uti praesenti tempore latinae se commendant. Proinde latinae gnaris index icones litteris, numeris, signis, appropriatis sistens sufficere poterit. v. g. (A) notat musculum, (a) originem. (α) Insertionem & sic deinceps. Utere his, B. L. in salutem aegri, in gloriam Dei Auctoris, a quo studiorum fructum, & felices curationum successus mecum exopta. Vale.

Dabam Lugduni Batavorum
1. *Febr.* 1743.

DAVID CORNELIUS DE COURCELLES.

EXPOSITIO CONTENTORUM.

TABULA I.

Communibus circa tempora integumentis remotis, apparet Epicranium ſuper muſculum temporalem expanſum, & ex eo productus *muſculus attollens auriculae.*

A. *Muſculi Frontales.*
a. *Frontalium fibrae deſcendentes ſupra dorſum naſi.*
α. α. *Frontalium fibrae tendineae, Occipitalium fibras tendineas decuſſantes.*
B. B. *Muſculi Orbicularis palpebrarum pars, quae canthum majorem* [c.] *circumit cum frontali continuata.*
b. b. *Origo.*
β. β. *Orbicularis fibrae ſemicirculares, utramque palpebram obducentes, & ad angulos acutos in cantho* [$c_\times$.] *minore concurrentes.*
C. *Levator labii ſuperioris alaeque naſi.*
c. *Ejus ortus ad apophyſin naſalem oſſis maxillaris ſuperioris; ut & fibrae Frontalis in hunc Levatorem deſcendentes.*
γ. *Ejusdem inſertio partim in alam naſi, partim in Naſalem labii ſuperioris & Orbicularem oris.*
D. *Compreſſor naris.*
d. *Ejus origo juxta inſertionem muſculi* [C.]
δ. *Inſertio ejusdem ſupra dorſum naſi, ubi cum pari ſuo jungitur extenuatus in membranae ſpeciem.*
E. *Zygomaticus minor.*
ε. *Ejus finis in labio ſuperiori, cum Levatore labii ſuperioris junctus.*
F. F. F. *Levator labii ſuperioris in tria capita diviſus.*
f. *Origo unius capitis ex orbiculari palpebrarum.*
I. *Inſertio communis in labium ſuperius.*
G. *Zygomaticus major.*
g. *Ejus principium ab oſſe jugali.*
η. *Ejusdem finis juxta angulum oris, ubi ſimul apparet, quomodo fibrae in Depreſſorem anguli oris continuentur, & in finem Riſorii.*
H. *Levator anguli oris, duobus hìc donatus capitibus.*

ϑ. *Ejusdem inſertio ad angulum oris, fibris partim in Depreſſorem anguli oris, partim in labium inferius continuatis, ſive propagatis.*

I. *Naſalis labii ſuperioris pars; totus autem muſculus* TAB. II. Litt. [I.] *in conſpectum prodit, hic tantum principium.* Litt. [i.]

K.K. *Orbicularis oris, qui ex variis muſculis ei inſertis, inque eundem propagatis, totus fortè conſtat.*

L. *Muſculus Riſorius SANTORINI.*

l. *Riſorii principium à Maſſetere, pro ut in cadavere ad hanc figuram adhibito vidi.*

η. *Finis ejusdem in angulum oris, una cum Zygomatico majore.*

M. *Depreſſor anguli oris.*

m. *Depreſſoris hujus ortus a margine externo oſſis maxillaris inferioris juxta latus menti.*

μ. *Ejusdem inſertio ad angulum oris, ubi ſimul apparet, quomodo fibrae ejus continuentur ſuperius in Orbicularem oris, Levatorem anguli oris, Zygomaticum majorem & Naſalem labii ſuperioris.*

N N. *Maſſeter, cujus pars tantum conſpicitur, reliqua à Zygomatico, Parotide glandula & Latiſſimo colli teguntur.*

O. *Depreſſor labii inferioris, cujus fibrae in labium inferius terminantur; ortus autem, ob Depreſſorem anguli oris, hunc occultantem, non apparet.*

P. *Latiſſimi colli pars, quae maxillam inferiorem (cui inſeritur ſub ortu Depreſſoris anguli oris) ſuperſcandens, fibras ſuas in Depreſſorem labii inferioris propagat.*

R. *Muſculi Sternomaſtoïdei pars.*

Q.Q.Q. *Buccinator, cujus principium reconditur ſub Maſſetere.*

S.S. *Muſculi Sternohyoïdei portio.*

T.T. *Coracohyoïdei portio.*

V. *Attollens auriculae.*

v.v. *Origo.*

a.a. *Occipitales fibrae obliquae in priora porrectae, & Frontalis fibras decuſſantes.*

b. *Rami arteriae temporalis.*

c. *Ligamentum parvum in cantho oculi interno, ex quo Orbicularis palpebrarum fibrae pro majore parte oriuntur.*

$c_{\times}$. *Canthus externus.*
d. *Musculus anterior auriculae.*
e.e.e.e.e.e. *Cutis abscissa cum panniculo adiposo.*
f.f.f. *Panniculus adiposus musculos faciei in latere sinistro operiens. Sed in dextro latere colli magis naturaliter, ut* [$f_{\times}$].
g. *Glandula Parotis.*
h. *Ductus Salivalis STENONIANUS, e glandula Parotide prodiens, qui super Masseterem oblique sursum tendens, in hoc subjecto, inflectitur sub angulo, quem musculus hic cum Zygomatico majore facit, & tandem perforat Buccinatorem.*
i.i. *Cuticula labio adhaerens.*
k.k.k. *Helix.*
l.l. *Anthelix.* $l_{\times}l_{\times}$ *crura ejus.*
m. *Tragus.*
n. *Antitragus.*
o. *Lobus.*
p. *Cavitas innominata. Sive prima.*
q. *Scapha. Sive secunda cavitas.*
r. *Conchae pars superior. Sive tertia.*
s. *Conchae pars Inferior. Sive quarta.*

Explicatio Icon. 2. & 3.

a.a.a. *Membrana cellulosa.*
b.b. *Papillae basi sua cellulosae inhaerentes.*
c.c.c. *Corpus papillarum.*
d.d. *Vertices papillarum cum extantibus pilis.*
e.e. *Substantia pulposa.*

Occasione hic data fuisto B. L. in Tabula prima Icon. 2. & 3. frustum cutis cum Subjecta membrana cellulosa pinguedine repleta repraesentantes, exquisita arte ad exemplar cutis praeparatae delinetum. Erat ex brachio hominis viginti duorum annorum. Impleveram spiritu balsamico, penetrantissimo eousque, ut ex arteriis exhalantibus transudaret. Dein aliquot menses maceravi in aqua frigida, eam subinde renovando & leniter agitando, ut resolutione non impletorum facta, Epidermis & vincula

ejus, quibus cuti adhaeret, recederet, papillae ad baſin uſque diſtinctius in conſpectum prodirent. Felici experimento voti compos factus. Exemi, Siccavi. Sic praeparatum microſcopio intenta oculorum acie conſpexi. Apparebant diſtinctiſſime papillae inſtar rupium, ſeu potius monticulorum, e quorum verticibus pili, tanquam ex medio foramine emergebant, uti Icon utraque ſiſtit. Minor exhibet, ſicut deprehendi in ſtatu naturali, aut ſaltem illi proximo. Major autem, ut per microſcopium apparuit. Ut vero convictus ſis, non eſſe artis productum, ſi fortè dubitares, contemplare brachium hominis macilenti frigori expoſitum, contractis reliquis, monticulos iſtos Epidermidem acuminantes evidenter diſtingues. Item applica parti ſanae macilentae viſicatorium, Epidermide dein ſeparata, microſcopio attenta oculorum & mentis acie perluſtra, dictae papillae, ut in Icone expreſſae, apparebunt. Quid igitur ſunt papillae iſtae? audeo dicere, eſſe nervos, vaſa exhalantia & reſorbentia. Nervos hic adeſſe, docet exquiſitiſſimus ſenſus: nam Epidermide remota, ut in veſicantibus fit, levem aëris attactum ſine dolore acerrimo nemo feret. Vaſa docet impletio, autopſia microſcopio adjuta, item perſpiratio. An autem una papilla ex quatuor, aut quinque aliis minoribus ſit compoſita, hic non diſputabo, tantum quod ſiſto, oſtenſurus. Nervi ſubtus per cutem diſtribuuntur, quos dextera & patientiſſima indago ad papillam uſque proſequi poteſt, ubi tres aut quatuor rami baſi papillae immerguntur. De vaſis idem judicium eſto. Arterias in omni puncto ſuperficiei papillae partim terminari, ibique liquidum tenuiſſimum exhalare, venasque fluidiſſimum reſorbere, partim has ex illis continuari, experimenta & ſana ratio docet.

Quamquam in ſubjecta figura omnia haec vaſa in ſolidam papillam coaluerint, nihilominus operae pretium duxi B. L. ſiſtere, ut ſaltem rudem primo aſpectu ideam cutis in hac tabula reflexae habeat, addiſcenti noſtros labores offerimus, non conſumatis.

Rogabis fortè, quid ſit illud pulpoſum, intervalla ſeu interſtitia papillarum complens, ut ſuperficies plana evadat in vivente? dico, pulpam illam eſſe congeriem oſculorum, quibus folliculi ſub Epidermide hiant, exhalantes ſub ea humorem mucoſopinguem, cujus ſpiſſior pars circumcirca orificia ſolideſcit, itaque cum dictis oſculis hanc ſubſtantiam pulpoſam conſtituit. Pulpa haec ſpecie puncti albi exprimitur ex orificio folliculi, ſi cutis e recenti cadavere nondum corrupto, detracta ſubtiliter

Epi-

Epidermide, alcoholi imponatur, nam reliqua tum ſe contrahunt, folliculi compreſſi hanc pulpam exprimunt, quam non nulli egregii viri contemplantes pro pulpa nervorum habuerunt, eo quod ſubſtantiae cerebri non multum abſimilis videatur.

Ex dictis facile intelliguntur quidam moleſti pruritus, puſtulae dolentes, quibus ſubinde macilenti, vitae ſedentariae dediti ſubjecti ſunt. Item, quid conferant in quibusdam morbis balnea, frictiones, unguenta balſamica, praecipue in regionibus calidioribus, quibus, cum inſtituti ratio non poſtulat, non immorabor.

TAB. I.

TABULA II.

Icon *prima*, praeter muſculos faciei, auriculam integumentis denudatam cartilagineam, cui muſculi infixi; *Secunda*. Eandem ſeparatam ſiſtit. *Tertia*. Ejusdem partem poſticam objicit. *Quarta*. Extremitates cartilagineas palpebrarum, quas Tarſum vocant, oſtendit.

A. *Frontalis pars reflexa, ut Corrugator ſupercilii, & Occipitalis fibrae tendineae eo uſque pertingentes, ſub Frontali latentes, in conſpectum prodeant; an affiguntur Corrugatori?*
a. *Frontalis abſciſſi fibrae ſecundum naſi dorſum deſcendentes.*
B. *Quaedam fibrae partis inferioris Orbicularis palpebrarum dextri lateris.*
c. *Levator labii ſuperioris alaeque naſi.*
D. *Compreſſor naris, quem* TAB. I. *in latere dextro jam exhibuit.*
d. *Ejus origo.*
δ. *Inſertio (niſi mavis) communicatio cum pari ſuo.*
E. *Zygomaticus minor.*
e. *Portio muſculi hujus originem indicans ab oſſe Jugali in ſiniſtro latere.*
†. *Fibrae orbicularis palpebrarum, quae in Zygomaticum minorem juxta ejus finem abeunt.*
ε. *In eodem latere oſtendit ejusdem inſertionem.*
F. F. F. *Levator labii ſuperioris in tres partes diviſus.*
f. *Origo unius ex Orbiculari palpebrarum.*
f. f. *Ab altero latere Levatoris hujus particulae juxta ortum abſciſſae.*
ζ. *Ejusdem inſertio.*
G. *Zygomaticus major.*
g. *Principium ejus, reſecto muſculi corpore, oſſi Jugali adhaerens.*
η. *Ejus inſertio.*
H. *Levator anguli oris.*
h. h. *Levatoris hujus duo capita, quae oriuntur ab oſſe maxillari ſuperiori ſub foramine infra orbitale.*
h*. *Fibrae in hunc Levatorem productae, an Rhomboidaeus SANTORINI?*

ϑ. *Ejus-*

ϑ. *Ejusdem inſertio ad angulum oris.*

I.I. *Naſalis labii ſuperioris. In dextro latere muſculus hic ab origine ſua ſolutus eſt.*

i.i. *Ortus ejus à baſi ſepti narium, tendit ad inſertionem verſus* Litt. [μ.] *ſed melius* TAB. I.I.I.

K.K.K. *Orbicularis oris.*

K*. *Lateris dextri notat fibras inferiores Orbicularis oris.*

L. *Muſculus Riſorius SANTORINI.*

l.l. *Ejus ortus; in ſiniſtro latere abſciſſo muſculo, tantum principium Maſſeteri affixum apparet.*

M. *Depreſſor anguli oris. Remotus eſt hic muſculus lateris ſiniſtri, ut ſubjectus Depreſſor labii inferioris in conſpectum prodeat.*

μ. *Depreſſoris anguli oris inſertio ad angulum oris.*

m. *Ejusdem portio ortum indicans.*

N.N.N. *Maſſeter.*

n. *Ejus principium unum ab oſſe Jugali uſque ad os maxillare ſuperius ſe extendens.*

n. *Alterum ex ambitu Temporalis ſub Jugo.*

ν.ν. *Finis ejusdem ad marginem inferiorem & exteriorem maxillae inferioris.*

O.O. *Depreſſor labii inferioris.*

o. *Muſculi hujus origo ad latus menti.*

ξ. *Inſertio in Orbicularem oris.*

P. *Latiſſimi colli fibrae, quae in Depreſſorem labii inferioris propagantur. Ipſe autem Latiſſimus colli remotus eſt, ut origo à latere Depreſſoris labii inferioris conſpici queat. An hae ſunt fibrae interiores Latiſſimi colli, quae ad marginem inferiorem maxillae inferioris faciunt pro parte laterali Depreſſoris anguli oris originem?*

Q.Q. *Buccinator, cujus fibrae ſuperioris in labium inferius, Inferiores inlabium ſuperius, partim Orbicularem oris efficiunt.*

Q. *Fibrarum Buccinatoris ad labium ſuperius decurrentium pars.*

R. *Acceſſoris pars.*

S.S. *Corrugatores ſuperciliorum diſtincti & ſeparati ab Orbicularibus palpabrarum, ut eo melius appareant.*

s.s.s. *Capita ejus tria.*

T. *Muſculi*

T. *Musculi Levatoris palpebrae superioris fibrae.*
U. *Temporalis à membrana illum exterius vestiente nudatus, ut fibrarum decursus appareat.*
u.u.u. *Ejus ortus semicircularis, unde fibrae omnes versus Jugum, tanquam centrum commune versus tendunt, colliguntur que.*
V.V. *Alter musculi biventris maxillae venter ad insertionem in maxillam inferiorem tendens.*
W.W.W. *Mylohyoïdeus uterque.*
X.X. *Sternohyoïdeorum pars.*
Y. *Coracohyoïdei pars, quae ad os Hyoïdis fertur.*
Z. *Cleidomastoïdei portio.*
Musculi V. W. X. Y. Z. *pondere capitis pressi ultra naturalem dimensionem dilatati fuerunt; hinc justo latiores apparent.*
a.a.a.a. *Attollentis auriculam portio. Icon* 2. & 3.
b.b. *Anterioris auriculae portio. & Icon* 3.
c.c. *Helicis major. & Icon* 2.
d.d. *Helicis minor. & Icon* 2.
e. *Tragicus.*
f.f. *Antitragicus. & Icon* 2.
g.g. *Icon* 3. *Transversus auriculae.*
h.h.h. *Icon* 3. *Tres insertiones retrahentium auriculae.*
i. *Processus Mastoïdeus, sive Mammillaris.*
k. *Pinguedinem denotat.*
l. *Ligamentum Ciliare* (*SANTORINO*) *in Cantho oculi interno.*
m. *Ligamentum, quo maxilla inferior cum osse Temporum jungitur, sive Capsulare.*
n.n. *Annulus cartilagineus utrimque, quorum sinister dissectus, ut tendo transiens distinctè videretur.*
o. *Icon* 4. *Orbicularis palpebrarum pars à facie interna.*
p.p. *Tarsus palpebrarum. & Icon* 4. p. *inferioris.*
q.q. *Glandula parotis extra situm naturalem.*
r.r. *Locus, ubi ductus hujus glandulae excretorius Stenonianus dictus, à Parotide, unde oriebatur, separatus.*
s.s. *Ductus ipse Stenonianus, Buccinatorem perforans.*

t.t. *Glan-*

t.t. *Glandula maxillaris.*
u. *Ramus venae jugularis externae.*
v.v.v. *Glandulae parvae, copioſſimé per labia & buccas diſperſae.* (*ſunt glandulae labiorum & buccarum* VERHEYENI TAB. XXVII. Fig. 2. Litt. F.)
w. *Muſculus Depreſſor Alae naſi.*
x. *Foramen infra orbitale, maxillae ſuperiori inſculptum pro transitu rami ſecundi quinti paris nervorum, qui muſculis faciei vicinis proſpicit.*
y. *Glandulae exiguae in ſuperiori orbitae parte.*
z. *Pinguedo.*
x. *Bulbus oculi dextri cum nervo optico ad Canthum minorem reflexus, ut annulus Trochlearis & reliqui muſculi apparerent.*
1. 1. *Levator palpebrae ſuperioris.* & *Icon* 4.
2. *Attollens. ſive rectus ſuperior oculi.*
3. *Obliquus ſuperior oculi, ſive trochlearis muſculus, cujus tendo tranſit per annulum, ut in* [*n.*]
4. *Adductor oculi, alter rectus.*
5. *Obliquus inferior oculi.*
Γ. *Sutura communis oſſibus naſi.*
Δ. *Sutura communis oſſibus naſi & oſſi frontis.*
Θ. *Sutura proceſſus naſalis maxillaris ſuperioris cum oſſe naſi.*
Λ. *Sutura communis proceſſui naſali oſſis maxillaris ſuperioris & oſſi frontis.*
Ξ. *Sutura communis oſſi jugali & maxillae ſuperiori.*
Π. *Sutura communis utrique proceſſui oſſis jugalis & temporis.*
Σ.Σ. *Sutura communis oſſi jugali & oſſi frontis juxta caudam ſupercilii.*
Φ. *Sutura communis oſſi frontis & verticis coronalis dicta.*

TA-

TAB. III.

TABULA III.

A. *Temporalis.*
α. α. *Ejus inſertio circum circa proceſſum Coronoïdeum.*
B. B. *Pterygoïdeus externus.*
β. *Icon 2da. pars pterygoïdei Meniſcoïdi cartilagini annexa* [C.] *cartilago eadem ſeorſim in ſitu* (*a.*) *margo Poſterior.* (*b.*) *Interior.* (*c.*) *Anterior.* (*d.*) *Exterior.*
β. *Icon 3tia. pars Pterygoïdei una cum cartilagine invērſa* (*a. b. c. d.*) *ut in praec.*
β. *Ejus inſertio circum circa proceſſum condyloïdem & à latere in cartilaginem meniſcoïdem.*
C. *Cartilago meniſcoïdes.*
D. *Pterygoïdeus internus.*
E. *Maſſeteris pars.*
ε. *Origo.*
ε. *Inſertio.*
F. *Depreſſor anguli oris abſciſſus.*
G. *Pars Zygomatici majoris.*
H. *Levator anguli oris uno hìc tantum capite.*
h. *Ejus origo.*
ϑ. *Ejus inſertio.*
I. I. *Productiones Depreſſoris utriuſque Alae naſi. An par muſculorum novum orbiculi SANTORINI* TAB. I. Litt. e. e.?
K. K. *Depreſſor alae naſi.*
k. k. *Ejus origo.*
κ. *Ejus inſertio in cartilaginem alae.*
l. l. *Origo Naſalis labii ſuperioris abſciſſi.*
λ. *Idem juxta finem abſciſſus.*
M. M. *Levator menti.*
m. *Ejus origo juxta acceſſorem Buccinatoris.*
μ. μ. *Inſertio utriuſque.*
N. *Acceſſor Buccinatoris.*
n. *Ejus origo.*

v. v. *Inſertio gemina, pars una in inferiorem partem Buccinatoris, pars altera in angulum oris.*

⊖.◑.O. *Buccinator.*

⊖. *Origo Buccinatoris à margine proceſſus coronoïdei & à maxilla inferiori.*

◑. *Origo altera à maxilla ſuperiori juxta dentem molarem poſtremum.*

O. *Origo media à Conſtrictore ſuperiori Pharyngis.*

⊖.⊖.⊖. *Inſertio partis inferioris in labium ſuperius, & acceſſorem.*

◑.◑.◑.◑. *Inſertio partis ſuperioris in labium Inferius & ſuperius.*

O.O.O. *Inſertio partis mediae in labium utrumque.*

◑
⊖O *Orbicularis oris.*
O◑.

*. *Pars Ductus excretorii tranſeuntis angulum Buccinatoris.*

1. *Levator palpebrae ſuperioris.*

2. *Attollens, ſive rectus ſuperior oculi.*

3. 3. *Obliquus ſuperior oculi.*

5. *Obliquus inferior oculi.*

6. *Depreſſor, ſive tertius rectus oculi.*

7. *Abductor, ſive quartus rectus oculi.*

8. *Orbiculus cartilagineus.*

9. *Ligamentum vaginale ab orbiculo cartilagineo natum & productum, tendinem* [3.] *involvens.*

P. *Os maxillae ſuperioris.*

Q. *Os jugale.*

R. *Os frontis.*

S. *Os naſi.*

T. *Os maxillae inferioris.*

U. *Proceſſus zygomaticus oſſis Temporis.*

V. *Proceſſus Condyloïdes.*

W. *Proceſſus Coronoïdes.*

X. *Cartilago naſi*

Y. *Cartilago alae naſi cum portione.*

Z. *Membrana adipoſa cum cute in altera faciei parte relicta.*

Δ. *Sutura oſſis naſi cum oſſe frontis.*

Θ. *Sutura proceſſus naſalis maxillaris ſuperioris cum oſſe naſi.*
Λ. *Sutura communis proceſſui naſali oſſis maxillaris ſuperioris & oſſi frontis.*
Ξ. *Sutura communis oſſi jugali & maxillae ſuperiori.*
Π. *Sutura communis utrique proceſſui oſſis jugalis & temporis.*
Σ. Σ. *Sutura communis oſſi jugali cum oſſe frontis juxta caudam ſupercilii intra orbitam producta.*
Ψ. *Sutura communis oſſi unguis & oſſi plano* Ω.
ψ. *Sutura communis oſſi frontis, oſſi plano* (Ω.) *& unguis.* (Ψ.)

Icon. 2.
Icon. 3.
Icon. 4.

TABULA IV.

A. *Temporalis.*

α. *Inſertio ad partem anteriorem radicemque proceſſus coronoïdis.*

B. *Maſſeter.*

b_x. b_x. *Caput ſuperius oritur ab oſſe jugali, unde ſeparatum, & ad poſteriora reflexum, uti apparet.*

b. b. b. *Caput inferius ab interiori oſſis Zygomatis, cujus fibrae carneae ſuperſcandunt tendinem Temporalis.*

β. β. β. *Ejus inſertio ad marginem inferiorem & externum maxillae inferioris, uſque ad angulum; in latere ſiniſtro oſtendit extremas fibras margini externo affixas; item fibras interiores plano maxillae inſertas.*

C. C. *Levator menti.*

D. *Muſculus retrahens auriculae.*

d. *Ejus ortus paulo ſupra inſertionem Sterno-cleido-maſtoïdei.*

E. *Occipitalis.*

e. e. *Ejus origo ab oſſe Occipitis & Temporum.*

ε. ε. ε. *Propagatio fibrarum tendinearum Occipitalis*

F. *Fibrae muſculares inter ortum Occipitalis & inſertionem Trapezii, ut aliquoties eas reperi. An eſt productio Retrahentis auriculae?*

G. *Cucullaris principium, quatenus oſſi occipitis affixum.*

H_x. *Muſculorum Sternomaſtoïdei & [H.] Cleidomaſtoïdei portiones inſertioni ſui adhaerentes, prior quidem parti externae apophyſis maſtoïdeae.*

I. I. *Muſculus Stylohyoïdeus, cujus fibras ſecedentes tranſit medius Biventris maxillae tendo.*

K. K. *Biventris maxillae uterque venter.*

K. K. *In latere ſiniſtro indicat eundem muſculum ſede ſua remotum.*

κ. κ. *Ejusdem finis ad marginem inferiorem maxillae inferioris juxta ejus Synchondroſin [κ.] In latere ſiniſtro denotat parvam ejus portiunculam poſt muſculi ipſius ſeparationem inſertionis loco relictam.*

* An-

*. *Annulus, per quem tendo Biventris transmittitur, ita ut tendo Bicipitis facile per eum moveri poſſit; in omnibus ſubjectis non tam diſtinctè conſpicitur annulus.*

†.†. *Aponeuroſis ex ventre Biventris ad os hyoïdis utrimque emiſſa.*

L.L.L. *Mylohyoïdeus uterque.*

λ.λ. *Mylohyoïdeorum finis baſi oſſis hyoïdis adnexus.*

M. *Baſiogloſſi pars.*

N. *Ceratogloſſi pars.*

O. *Styloglosſi pars.*

P. *Pterygoïdeus internus, interiori oſſis maxillaris inferioris parti inſertus, è regione finis Maſſeteris.*

Q.Q.Q. *Sternohyoïdeorum finis.*

R. *Coracohyoïdei inſertio.*

S. *Sternothyreoïdei pars.*

T.T. *Acceſſor Buccinatoris.*

U. *Depreſſoris labii inferioris inſertio.*

V. *Depreſſoris anguli oris infra prioris finem.*

W. *Corrugator capite gemino.*

X. *Pterygoïdei externi pars.*

Y. *Pterygoïdei interni pars.*

Z. *Buccinator.*

1.1.1. *Decurſus fibrarum ejus ſuperiorum.*

2.2. *Decurſus fibrarum inferiorum ejusdem.*

3. *Pars media & angulus pro ductu excretorio, decurſus fibrarum ad labium utrumque.*

a.a.a.a. *Glandulae innominatae.*

b. *Vena jugularis interna.*

c. *Arteriae carotidis truncus.*

d. *Pinguedo.*

e.e.e. *Glandulae parvae, numeroſae, labia ambientes, hinc Labiales dictae.*

f. *Ductus ſalivalis propendens.*

g.g.g. *Os maxillare inferius.*

h. *Oſſis frontis pars illa, quae orbitae partem ſuperiorem, conſtituit.*

i. Os

i. *Os jugale.*
k. *Processus zygomaticus ossis temporum.*
l. *Foramen maxillae inferioris pro nervis & vasis transmittendis.*
m. *Os maxillae superioris.*
Π. *Sutura communis utrique processui ossis jugalis & temporis.*
Σ. *Sutura communis ossi jugali cum osse frontis juxta caudam supercilii intra orbitam producta.*
Ξ. *Sutura communis ossi jugali & maxillae superiori.*

TAB. IV.

TABULA V.

A. *Mylohyoïdeus in latus reflexus, ut, qui teguntur ab eo muſculi, in conſpectum prodeant.*

a. a. *Ejusdem muſculi portio, parti internae baſis maxillae inferioris, unde oritur, uſque ad Symphyſin menti, accreta.*

B. B. *Geniohyoïdeus uterque.*

b. *Ortus ejus à parte interiore menti, juxta Symphyſin.*

β. *Inſertio ejuſdem in baſin oſſis hyoïdis.*

C. *Baſiogloſſus.*

c. *Hujus muſculi principium baſi Hyoidis accretum prope cornu.*

γ. *Ejusdem finis linguae implantatus.*

D. *Geniogloſſus.*

d. *Principium ejus ſupra ortum Geniohyoïdei.*

E. *Styllogloſſus.*

e. *Ortus ejus à proceſſu ſtyloïde.*

ε. *Inſertio juxta finem Baſiogloſſi.*

F. *Ceratogloſſi pars.*

f. *Ejus origo à cornu oſſis hyoïdis.*

G. *Stylohyoïdeus alter.*

g. *Principium ejus ab apophyſi ſtyliformi.*

H. *Stylopharyngeus.*

h. *Origo à principio proceſſus ſtyloïdis.*

I. *Stylohyoïdeus abſciſſus & in latus reflexus.*

i. *Ortus ejus ab apophyſi ſtyloïdea.*

ï. ï. *Locus ubi, abſciſſus, ſimulque finis ejusdem baſi hyoïdis oſſis adnexus.*

K. K. *Briventris maxillae ab origine ſua ſoluti, & in latus reclinati, duo ventres, quorum tendo medius tranſit fibras praecedentis.*

k. *Principium Biventris maxillae ab inciſura baſi proceſſus mammillaris inſculpta.*

ϰ. *Finis ejus abſciſſus juxta Symphyſin menti.*

ϰ. *Inſertio alterius.*

†. †. *Apo-*

†.†. *Aponeurosis ejusdem musculi, qua adnectitur basi ossis hyoïdis, à principio ventris secundi separata.*

L. *Obliquus superior capitis.* L. *à laeva occipitis parte indicat musculi hujus abscissi finem.*

l. *Originem trahens à processu transverso Atlantis, primae vertebrae colli.*

λ. *Inseritur autem ossi occipitis supra finem Recti postici majoris.*

M. *Obliquus inferior capitis.*

m. *Ortus ejus à processu spinoso secundae vertebrae colli, quem Epistrophaeum vocant.*

μ. *Ejusdem insertio in processum transversum Atlantis.*

N. *Rectus posticus major capitis.* N. *à sinistra occipitis parte, & abscissi hujus musculi insertio.*

n.n. *Principium capit à spinoso processu Epistrophaei.*

ν. *Desinit in osse occipitis sub insertione Obliqui superioris capitis.*

O.O. *Rectus posticus minor capitis uterque, cujus origo à praecedente tegitur.*

o.o. *Insertio utriusque in osse occipitis.*

P.P. *Multifidi spinae portio.*

ד.ד.ד. *Quidam Transversarii posteriores colli.*

Q.Q. *Sternohyoïdeorum portiones basi ossis hyoïdis, cui inseruntur, adhaerentes.*

R. *Coracohyoïdei finis hyoïdis ossis basi affixus.*

S. *Hyothyreoïdeus.*

σ. *Inseritur cartilagini thyreoïdeae juxta finem Sternothyreoïdei.*

T.T. *Sternothyreoïdei finis cartilagini thyreoïdeae affixus: aliquando geminus.*

τ. *Finis alter.*

U.U. *Cucullaris origo, quatenus à processu mammillari per transversum ossi occipitis adhaeret usque ad eminentiam ejus posticam.*

U*. *Sternomastoïdei finis.*

V. *Biventris cervicis finis inter principium praecedentis & Complexi insertionem.*

W.W. *Splenii capitis insertio in processum mammillarem & os occipitis, sub principio Cucullaris.*

X. *Com-*

X. *Complexi finis, ſub inſertione Biventris cervicis.*
Y. *Trachelomaſtoïdei inſertio ſub ea Splenii capitis.*
Z. *Cricothyreoïdeus, cartilagini cricoïdeae & thyreoïdeae adnexus.*
□.□. *Occipitales.*
□.□. *Fibrae tendinoſae productae.*
1. *Muſculus attollens auriculam.*
2. 2. 2. *Muſculi retrahentes.*
3. *Antrorſum trahentes fibrae.*
4. *Temporalis*, 4. 4. *Ejus inſertio ad proceſſus coronoïdis partem.*
5. *Pterygoïdei externi pars.*
6. *Maſſeteris pars.*
7. *Pterygoïdei interni pars.*
8. *Conſtrictoris inferioris Pharyngis pars.*
9. *Nervus ad linguam tendens.*
a. *Aſperae arteriae pars.*
b. *Arteria vertebralis, tranſiens per foramina, quibus proceſſus transverſi vertebrarum colli pertuſi.*
c.c.c. *Proceſſus vertebrarum colli obliqui.*
d. *Proceſſus transverſus Atlantis, ſive primae vertebrae colli; apparet ſimul arteria vertebralis prominens ex foramine hujus proceſſus.*
e.e. *Proceſſus vertebrarum colli transverſi.*
f.f.f. *Pinguedo hinc inde relicta.*
g.g.g. *Glandulae ſublinguales.*
h.h. *Maxilla inferior.*
i. *Os jugale.*
k. *Proceſſus mammillaris.*
l. *Protuberantia oſſis occipitalis.*
m. *Proceſſus ſpinoſus vertebrae colli.*

TAB. V.

TABULA VI.

Pharynx linteo distenta, ut musculi & fibrarum decursus distinctius apparerent, ut videre est in hac TAB. & Icon. 2. item TAB. VIII.

A. A. *Pterygoideus internus uterque, ejusque finis in superficie interna anguli maxillae inferioris.*

B. B. *Circumflexus palati mollis uterque ab osse petroso procedens.*

C. C. *Levatores palati mollis ab eodem osse utrimque originem trahentes.*

D. *Basioglossi principium basi hyoïdis, partimque cornu ejus adnatum.*

E. *Styloglossus.*

e. e. *Ejus principium ab apophysi styloïdea; in dextro latere musculus ipse est abscissus, relicta tantummodo parte originem indicante.*

F. *Ceratoglossus.*

f. *Ortus ejus à cornu hyoïdis.*

G. *Stylohyoïdeus alter.*

g. g. *Origo hujus musculi à processu styliformi utriusque lateris.*

H. *Stylopharyngeus.*

h. h. *Initium capit à principio processus modo dicti utriusque lateris.*

♆. ♆*. *Fibras suas inserit parti laterali Pharyngis, [♆.] in parte dextra pars abscissa.*

♆. *Insertio in cartilaginem thyreoïdeam.*

I. *Stylohyoïdeus.*

i. i. *Ejus ortus ab eodem processu utriusque lateris.*

K. K. *Ambo ventres musculi biventris maxillae separati, & in latus reflexi, cujus tendo medius transit per fibras Stylohyoïdei secedentes.*

k. k. *Biventrium maxillae abscissorum utrimque principia, incisurae sub processu mammillari, unde ortum habent, adnexae.*

L. *Constrictor inferior Pharyngis. Varia horum constrictorum nomina* Vid. apud *SANTORINUM* Obs. Anat. Cap. VII. §. VIII. IX. X.

1. *Or-*

l. *Ortus hujus muſculi à duabus Laryngis cartilaginibus, cricoïdea & thyreoïdea.* & Icon. 2. Litt. l. l.

λ. λ. λ. *Ejusdem inſertio, & finis paris ſui abſciſſi, ut, qui ab eo tegitur, Conſtrictor medius in conſpectum prodeat.*

M. *Conſtrictor medius Pharyngis, fibras ſuas ab oſſe hyoïde radiorum inſtar divergentes emittens.*

m. m. *Muſculi hujus in ſiniſtro latere abſciſſi principium, hujus fruſtulum.* & Icon. 2. Litt. m.

μ. μ μ. *Harum fibrarum finis in parte poſtica & media Pharyngis, ut & paris ſui abſciſſi inſertio.* *SANTORIN:* Loc. Citato.

N. *Conſtrictor ſuperior Pharyngis.*

n. n. *Muſculi hujus abſciſſi in ſiniſtro latere pars, quae originem ducit à radice linguae, hamuloque proceſſus pterygoïdei, ortus ergo deberent aſpectui offerri à parte anteriore Pharyngis, ut in Tabulis aliis, & hinc pro parte.*

Ortus hujus muſculi ſunt: 1mo. *Genioglosſi pars.* TAB. VIII. Litt. i. *ſe per latus Pharyngis curvans: ut in hac* TAB. Litt. n 6. 2do. *Latus radicis linguae, juxta Styloglosſum.* TAB. VIII. Litt. i. 3^tio. *Pars interna maxillae inferioris, juxta ſuperiora foſſulae molaris dentis poſtremi: ut in hac* TAB. Litt. n 1. 4to. *Hamulus proceſſus pterygoïdis, & interna pars lamellae, unde prodit Hamulus.* TAB. Ead. Sig. *. 5to. *Portio media Buccinatoris, plerumque etiam tendo Circumflexi palati.* Ibid. Litt. n 2. 6to. *Frequenter portio ab imo petroſo oſſe.* Ibid. Litt. n 3. *& à margine magni foraminis occipitis.* Ibid. Litt. n 4. 7mo. *Aliquando etiam ab inferiori & interna parte Stylopharyngei.* Ibid. Litt. n 5.

ν. ν. ν. *Ejusdem inſertio; in latere ſiniſtro vero denotatur paris ſui abſciſſi finis.*

O. O. *Mylohyoïdei inſertio pars ejus in latere ſiniſtro à parte inferiori.*

P. *Salpingopharyngeus.*

Q. *Palatopharyngeus.*

π. *Amborum inſertiones.*

R. *Maſſeter communicans cum Pterygoïdeo interno ad angulum Maxillae inferioris.*

S. *Icon.*

S. *Icon* 2. *Fibrae Conſtrictoris inferioris Pharyngis in ipſum oeſophagum continuatae.*
T. *Ibid. Cricothyreoïdeus.*
t. *Ibid. Ortus.*
τ. τ. *Ibid. Inſertio gemina.*
V. *Ibid. Hyothyreoïdeus.*
ϐ. *Ibid. Inſertio.*
a. a. *Maxilla inferior nuda.*
b. b. *Capitulum colli maxillae inferioris.*
c. c. *Cerebelli pars per foramen magnum occipitale conſpicua.*
d. *Principium medullae ſpinalis.*
e. e. *Tubera occipitis, ſive Apophyſes condyloïdeae, mediantibus quibus in duos ſinus oſſis Atlantis receptis, caput cum eo articulatur.*
f. f. *Proceſſus ſtyliformis uterque.*
g. g. *Arteria carotis interna, utrimque una (à latere dextro immediate ſupra* B, *& à ſiniſtro ſupra* C.)
h. h. *Vena jugularis interna utraque (ſupra dictas arterias.)*
i. i. *Arteriae vertebrales ambae, tranſeuntes per foramen magnum occipitale.*
k. k. *Foramen, per quod vena occipitalis transmittitur.*
l. l. *Foramen, per quod tranſit vena à ſinu laterali.*
m. m. *Proceſſus mammillaris uterque.*
n. n. *Oſſa jugalia cum ſuis ſuturis.*
o. o. *Glandulae parvae Pharyngis.*
p. p. *Portio oſſis verticis utriusque.*
q. *Os occipitis.*
r. *Icon.* 2. *Cartilago thyreoïdea.*
s. s. *Ibid. Aſperae arterae portio cum ſuis ſegmentis cartilagineis.*
t. *Ibid. Membrana complens Annulos.*
v. v. *Membrana Pharyngis.*

D

T A

TAB. VI.

TABULA VII.

A. *Musculus pterygoïdeus internus.*
a. *Ortus ejus in latere dextro.*
α. α. *Desinit in partem internam & inferiorem maxillae inferioris usque ad angulum ejus, ubi communicat cum Massetere.*
B. *Portio constrictoris isthmi faucium.*
β. *Ejus insertio.*
C. C. *Circumflexus palati mollis uterque, qui flectitur circum hamulum processus Pterygoïdei interni.*
c. *Ejus principium ab osse petroso.*
χ. *Utriusque finis.*
D. D. *Palatopharyngei utrimque portiones, quandoque cum Circumflexu in parte postica confluentes.*
δ. *Insertio.*
E. E. *Levator palati mollis uterque.*
e. e. *Principium ab osse petroso.*
ε. *Utriusque insertio.*
F. *Azygos uvulae.*
G. G. *Portiones musculi salpingo-pharyngei utrimque.*
H. H. *Pterygoïdei externi.*
I. *Pars musculi temporalis incurvans se circum processum coronoïdeum maxillae inferioris, ubi se ejus parti inferiori inserit.*
K. K. *Geniohyoïdeorum abscissorum principia.*
L. L. *Genioglossorum abscissorum origines.*
a. a. Margo inferior maxillae inferioris.
a_{χ}. a_{χ}. *Ejus collum.*
b. b. Processus mammillares.
c. c. Styloïdei processus.
d. d. Tubera ossis occipitis, quae se insinuant in cava Atlantis.
e. Lamella interna processus pterygoïdei hamulum producens.
f. Lamella ejus externa.
g. Foramen arteriae carotidis internae.

h. *Foramen venae jugularis internae.*
i. *Lobus Auriculae.*
k. *Foramen, per quod vena occipitalis transit.*
l. *Alterum juxta suturam.*
m. *Series dentium.*
n. *Membrana palati.*
o. o. *Membrana pharyngis uvulam investiens, sive Schneideri.*

TA-

TAB. VII.

TABULA VIII.

Lingua à capite ſeparata, inverſa, ut ortus muſculorum pharyngis, item ortus & inſertiones muſculorum linguae oculis ſubjiciantur, unà cum pharynge in eundem finem linteo diſtenta. Ut TAB. VI. & Icon. 2.

A. A. *Genioglossi, altero per medium abſciſſo, ut decurſus fibrarum Integri, earumque inſertiones apparerent.*
a. *Ejus portio juxta originem abſciſſa.*
α. α. α. α *Inſertiones notabiliores.*
B. *Geniohyoïdeus.*
b. *Portio ejus juxta ortum abſciſſa.*
β. *Inſertio ejusdem.*
C. *Lingualis.*
c. *Origo.*
γ. γ. *Inſertio.*
D. *Chondrogloſſus.*
d. *Origo ejus.*
δ. δ. *Immerſio ejusdem.*
E. *Baſiogloſſus.*
ε. *Immerſio.*
F. *Styloglossus.*
ζ ζ. *Immerſio ejusdem.*
G. *Ceratogloſſus.*
η. *Immerſio ejusdem.*
H. *Portio Conſtrictoris Iſthmi faucium.*
h. *Origo.*
I. *Conſtrictor ſuperior Pharyngis.*
i. i. *Ortus ejusdem.*
K. *Conſtrictor medius Pharyngis.*
k. k. *Ortus ejusdem.*
L. *Conſtrictor inferior Pharyngis.*
l. l. *Ortus ejusdem.*
M. M. *Cricothyreoïdeus.*
m. *Ortus.*
μ μ. *Inſertio.*

N. N. *Hy-*

N.N. *Hyothyreoideus.*
n.n. *Ortus.*
v.v. *Inſertiones.*
O. *Stylohyoïdeus alter.*
o. *Inſertio.*
×. *Cartilago graniformis.*
1.1. *Pinguedo.*
2. *Vas arterioſum.*
3. *Baſis oſſis hyoïdis.*
4. *Cornu ejusdem.*
5. *Ligamentum connectens cornua.*
6. *Cartilago thyreoidea.*
7. *Cornu ejusdem.*
8.8.8. *Membrana connectens cartilagines cum oſſe hyoïde.*

Icon. 2.

Oſtendit portiones muſculorum, qui oſſi hyoïdi adnectuntur, tum qui ei inſeruntur, ut & qui ex eo oriuntur; item quodammodo ſubſtantiam oſſis ſubjecti, quatenus repraeſentari potuit.

a. *Ligamentum Biventrem θ.θ. oſſi hyoïdi adnectens.*
b. *Sternohyoïdeus.*
c. *Coracohyoïdeus.*
d. *Sternothyreoïdeus.*
e.e. *Hyothyreoîdeus.*
f.f.f. *Mylohyoïdeus.*
g. *Stylohyoïdeus.*
h.h. *Geniohyoïdeus.*
i. *Baſioglоſſus.*
k. *Ceratoglоſſus.*
l. *Stylohyoïdeus alter.*
m.m.m. *Genioglоſſus.*
n. *Chondroglоſſus.*
o.o. *Conſtrictor medius Pharyngis, oriens uno capite ex cartilagine graniformi, altero ex fine cornu oſſis hyoïdis.*

In

TAB. VIII.

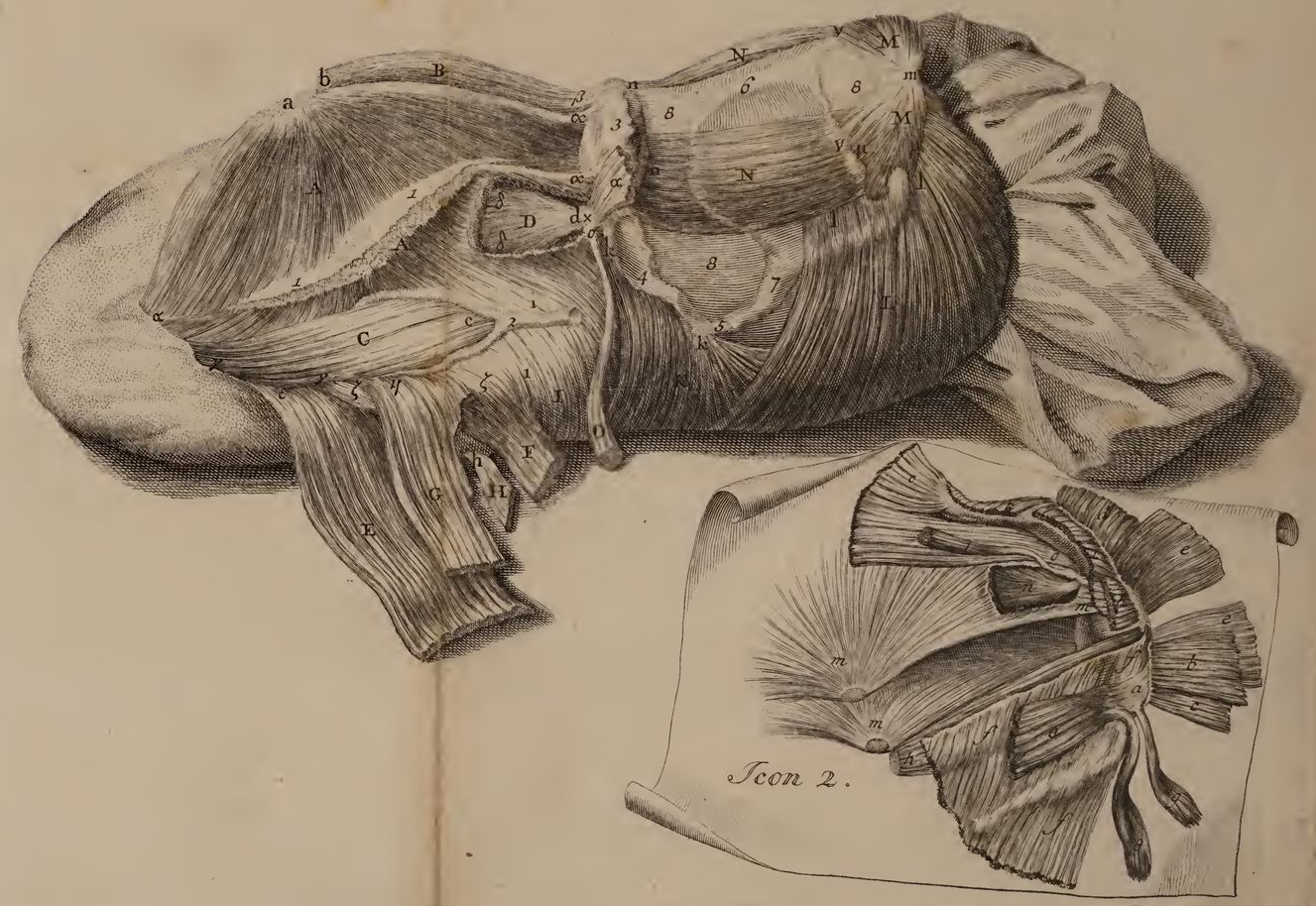

Indicem Tabularum conatus ſum oculis ſubjicere quam exactiſſimum; ita ut latinae linguae gnaris ſolus ſufficere poſſit, prout in proœmio indicavi. In commodum igitur eorum, qui latinam expoſitionem praeferunt, utpote nunc temporis obviam & abſolutiſſimam, aut qui belgicam non intelligunt, indicem cum Tabulis ſeorſum ſibi comparare poterunt. Quid in hoc opuſculo, non ſine labore nato ad faciliorem captum praeſtitum, quid detectum, aut minus concinne, rudiusve delineatum, correctum ſit, aequus & rerum gnarus diſcernet.

Pro Captu Lectoris habent ſua fata libelli.

VOORREDEN.

Om dat myn voornemen is geweeſt de delen van het menſchelyke lighaam, het welke van de Oude de kleine werelt genaamt wordt, in het beſonder te beſchryven, heb ik geoordeelt gemakkelyker te ſyn ſoo wel voor my in het onderſoeken van de werktuigen, het lighaams geſtel, plaats, ſamenvoeging en werking, als voor de genen, die genegen ſyn deſelve te leren, van de uiterſte delen te beginnen, op dat deſe wel bekent ſynde, de tuſſchen liggende beter en met minder moeite kunnen onderſogt en verſtaan worden. Ik hebbe het ſpoor van voortreffelyke Mannen, in ſoo verre het myn vermogen heeft toegelaten, opgevolgt, en ſelfs voor vier Jaren de ſpieren onder de voetſolen in het licht gegeven, welke ik merkte, dat aan velen der Medicyne aangenaam waren; daarom heb ik nu het andere uiterſte, namentlyk het hooft, in het welke het alvermogen van alle de uitwerkingen ſig onthout, en uit het welke een leventmakend vogt naar de onderſte delen vloeit, voorgenomen te beſchryven en weſentlyk te verbeelden: om die reden, dat de ſpieren, voornamentlyk die het Aangeſigt, de Tong, en de Inwendige delen van den mond uit maken, eenen Geneesheer ten hoogſten nodig ſyn te kennen, ten eerſten

in ſoo verre als een Natuurkundige het kauwen en het inſlikken, als ook verſcheiden andere bewegingen omtrent de oogen wegens haar wiskundige geſteltenis verklaart; ten tweden in ſoo verre een Heelmeeſter, indien de nood het vereiſcht, veilig, byten, branden en ſnyden kan, en ook wegens de beſchadiging, de welke in deſe plaatſen kunnen geſchieden, met ſekerheid wete te oordelen, de moeielykheid der geneſinge vooruit te ſien, de quade voorhanden ſynde toevallen voortekomen; ten derden in ſoo verre de ſelve onderneemt inwendige ſiektens te kennen, en te geneſen. De grootheid en het gevaar van vele, ſoo wel hevige als langdurige ſiektens worden merendeels kenbaar uit verſcheiden bewegingen der ſpieren in het aangeſigt, en verandert de plaats geſteltenis, alſoo wel als de innerlyke neiging van het gemoed, door eene byſondere geſteltheid deſer delen en herhaalde ſamentrekking der ſpieren, allengskens voortgebragt, ſoodanig dat dit aan eenen kundigen niet verborgen kan blyven. De uitlegging van de Temperamenten des lighaams toond hier niets. Miſſchien heeft de wyſte Koning de gedagten van den Menſch hier uit gekent. De grote Hippocrates heeft, in ſyne voorſeggingen, byna noit het aangeſigt overgeſlagen; by voorbeelt, verſchrikkelyke affchuwelyke oogen, ſamengetrokken neusgaten, ingevallen hoofdſlapen; indien de lip, of een winkbrauw, of een oog, of de neus verdraaid werd, *Aph.* 49. *Sect:* IV. &c. heeft hy voor eene quade beduiding door ondervinding gehouden. Hy ſoude ſeker de naaſte en de volgende oorſaken daar by geplaatſt hebben, indien hy de delen van deſe plaats klaarder gekent

kent hadde. Dog ik ſegge niet, dat myne verbeeldingen iets nieuws aantonen; om dat deſe plaats alreeds van voornaame Ontleders onderſogt is. Maar ik hebbe gedaan, als een Aardbeſchryver, die eene nieuwe landkaart maakt, die de Liefhebbers voor oogen ſtelt, en herhaald het bekende, ſtelt het ſelve uitvoeriger en klaarder verdeelt voor, en wat van andere vergeten en egter vermakelyk en niet geheel onnodig te weten is. Op gelyke wyſe hebbe ik de werken van andere Ontleders met het werk van de natuur ſelfs, de welke de ſekerſte meeſteres is, vergeleken, wat ik in de ſelve niet klaar genoeg vondt, heb ik verbetert, en wat ik hier of daar ontdekte, hebbe ik daar by gevoegt, ook hebbe ik die delen ſoo wel in hare natuurlyke plaats, als uit de ſelve verſet, ſoo veel als de kunſt heeft toegelaten, aan een nauwkeurig oog voorgeſtelt. Byvoegende eene ruwe ontleede natuurkundige Nederduitſche uitleggínge, denkende dat ik dit alles met een dankbaar gemoed aan myn Vaderland ſchuldig ben; op dat de toegelatene Heelmeeſters, waar onder niet vele in de Latynſche tale ervaren ſyn, gemakkelyker hun oogmerk kunnen bereiken. De namen der ſpieren, de welke voor een groot gedeelte in het Grieks ſyn, hebbe ik meeſtendeel onverandert gelaten: doordienſe in de Griekſche taal ſeer nut ſyn, het begin, de plaats, het deel, alwaar de genoemde ſpier ſig inhegt, ſomtyds ook het weſen en 't gebruik der ſelve uitdrukkende, alſooſe in eene andere taal, (voornamentlyk in het Duits) overgeſet ſynde, onaangenaam ſouden klinken en moeielyk ſyn omſe uit te ſpreken, wegens de langheid van het woord. Ondertuſſchen in andere talen, verandere de

Franſche maar de laatſte ſyllabe, by voorbeelt *Pterygoïdeus*, *Pterygoïdien* &c. welke wyſe wel gemakkelyk is, maar de kragt van de laatſte ſyllabe word door deſe verandering weggenomen. εἶδος is in het Grieks eene *Gedaante*, *idien* in het Frans, heeft in ſig ſelve gene beduiding: om deſe reden hebbe ik nodig geagt eene Nederduitſche uitlegging daar by te voegen, waar door ſelfs de Griekſche namen kunnen verſtaan worden. Ik had deſe moeite kunnen ſparen, indien de beſchryvinge in het Nederduits ſoo verſtaanbaar ware geweeſt, alsſe in den tegenwoordigen tyd in het Latyn voorkomen. Ondertusſchen kan voor die genen, die in de Latynſche taal ervaren, eene uitduiding door letters, getallen, en andere tekens genoeg ſyn om de verbeeldingen te kunnen verſtaan; als by voorbeelt, A. toont de Spier, a. haren oorſprong, α. hare inhegting, en ſoo voorts. Gebruikt dit, toegenegene Leſer, tot eer en roem van God, den Maker, van den welken gy met my hoopt, en wenſt eenen gelukkigen uitſlag van geneſing der Siektens en de vrugten uwer Studien.

EPI-

EPICRANIUS.

HEt hooft is met een dun vlies overtrokken of overtogen, van het onderſte agterhooft en van het naaſte wederſydſche onderſte deel van het *Cranium*, en door de ſyde van het *Cranium* en agterhooft, top des hoofts, en voorhooft, tot de winkbrauwen, en tot de grootſte hoeken der oogen; en door de tuſſchenwydte der winkbrauwen, en van daar over den rug van de neus. Het is van een ſpieragtige gedaante, vleeſchagtig aan beide ſyden van het agterhooft, vleeſchagtig in het voorhooft, in de winkbrauwen, in de grootſte hoeken, en in de Neus: de agterſte vleeſchagtige delen worden *muſculi Occipitales* genoemt, en de voorſte *Frontales*; tuſſchen de welke het ſenuagtig is. De *Occipitales* nemen haren oorſprong van de ſlaapbeenderen, en het agterhooft, gedurig, en dwars, van den wortel des tepelbeens, en wel van des ſelfs agterſte ſyde naar het agterhooft van wederſyden, of, aan beide de ſyden over het begin van de *Retrahentes* der Ooren, en boven het uiterſte van de *Sternomaſtoïdei*. Deſe ſyn ſenuagtig in haar begin, ſtraks vleeſchagtig: en door eene merkelyke tuſſchenwydte van malkanderen geſcheiden, in ſig ſelfs ſynſe dun, breed, en korter dan breed, ſy klimmen ſchuins op door de ſyde van het agterhooft naar voren, allengskens verdunt, tot dat elk ſig in een ſenuagtig vlies met eenen ronden omtrek aan het uiterſte vleeſch verandert. Deſe ſenuagtige vlieſen ſyn ook dun en breed, allengskens voortlopende, komenſe na een, dikwyls in ſenuagtige bosjes verdeelt: maar ſy eindigen omtrent het voorhooft, van het welke een vleeſch voorkomt, dat men de *muſculi Frontales* noemt. Men heeft dikwyls in ſterke lighamen dunne en ſenuagtige bosjes, over het bovenſte van de ſyde des hoofts, van het agterſte deel, naar het voorſte voortlopende geſien; tot de welke ſig ſchuinſche bosjes van de *Occipitis* voegden, de ſelve kruiſende, en in de ſelve ſig in-

wikkelende. De *Frontalis* aan beide de ſyden begint met een langronde punt, welke punten naar het voorhooft nederwaarts gaan, en omtrent het bovenſte en middelſte deel van het ſelve vereenigenſe ſig: uit de welke een vleeſch voortkomt, het welke door het voorhooft ſelfs, nederwaarts gaat, des ſelfs breedte behoudende tot aan het ſlaapbeen en met ſyn middelſte deel regt nederwaarts lopende, en van deſe wederſydſche delen ſchuins uit de ſyde voortkomende, hoe nader by de ſlaapbeenderen, hoe ſchuinſcher. Het loopt voort van het voorhooft door de tusſchenwydte van de winkbrauwen, welke het bedekt, en tot des ſelfs plaats of figuur vernauwt het ſig: en van daar over den rug der Neuſe, over de welke het ſig allengskens verdunnende, ſig verandert in een dun ſenuagtig vlies, het welke van wederſyden in een komt met een gelyke dunte van de ſelve, de welke *Compreſſores narium* genoemt worden. Dit vleeſch geeft ſomtyds omtrent naaſt het hooft der winkbrauwen in ſterke lighamen uitwaarts twee dunne deeltjes, aan elke zyde een; de welke door de ſyden van den bovenſten wortel der Neuſe allengskens nederwaarts naar elkanderen lopen, en ſyn meer voorwaarts verheven dan het naaſte vleeſch van de *Frontales*, ſy worden allengskens teerder, tot dat ſy ſig vereenigen in het ſenuagtige vlies, waar van wy geſproken hebben. En ook van de buitenſte ſyden van deſe, geeftſe nog andere twee delen, de welke allengskens verengt en verdunt ſynde, naar beneden lopen, en komen tot aan het buitenſte deel van het begin der *Levatores labii ſuperioris alarumque naſi.* Maar van de buitenſyde hegten ſig de *Frontales* aan het voorhooftbeen in de grote hoeken der oogen: dog alſoo, dat indienſe tot de winkbrauwen gekomen ſyn, buigen ſy ſig uit de ſyden omtrent de winkbrauwen naar de groote hoeken, en elk verandert ſig aldaar in een punt, het welke allengskens ſpitſer, ſig in den ſelven hoek buigt, en in de plaats, in welke het gezegt is, tuſſchen het begin van den *Corrugator* en *Orbicularis palpebrarum*, ſtraks boven het *Ligamentum*, alwaar de grote hoek van het oog aan het bovenſte kakebeen gebonden is, het ſig inhegt. Sy ſyn gewoon tot dien hoek van het Oog in haren loop eenige bosjes aan de *Orbiculares palpebrarum* en ook ſomtyds aan de *Corrugatores ſuperciliorum* te geven. Dikwyls voegt ſig ook een deel aan den *Corrugator* omtrent het ſlaapbeen, met den ſelven naar den kleinen hoek omlopende, het welke een omtrekſel van deſe is tuſſchen de *Occipitales*, uit het agter- naar het voorhooft, gelyk

lyk aan een ſenuagtig vlies. Alſoo ook wat van de ſyden boven de ooren, en op de ſlaapbeenderen overig is, hegt ſig in het einde aan de ooren, alwaarſe den ingang van de ooren knorbeenagtig maken; en aan de bovenkant van het jukbeen. Voor het overige is dit vlies met ſyn gehele grootte door de *Panniculus adipoſus* aan de huidt ſeer vaſt verknogt. De *Frontales* trekken wederzyds een weinig opwaarts, ſpannen de winkbrauwen en het gene, wat tuſſchen de winkbrauwen tot aan de Oogleden is, de tuſſchenwydte, of plaats *Glabella* genaamt, en de grote hoeken der Oogen; ſy trekken de huidt van de Neus opwaarts, ſpannen de ſelve; en te gelyk ook de overige huidt van het voorhooft, welke agter het voorhooft is, trekkenſe tot die tuſſchenwydte, waardoor ſy het voorhooft dwars rimpelen of plojen: ſy helpen ook de *Levatores labii ſuperioris alarumque naſi.* De *Occipitales* trekken de huidt van het hooft te rug.

ATTOLLENS AURICULAM.

Deſe ſpier is ſeer dun, en groter dan alle de anderen van het Oor; ſy kan voor een deel van de *Epicranius* genomen worden, van het welke ſy boven het Oor, een weinig onder het bovenſte van de *Temporalis*, met dunne verſpreide ſenuagtige veſeltjes uit eene rondte afkomt, en aldaar van ſynen omtrek begint, in het vervolg enger en dikker, eindelyk eindigtſe in een dun en ſenuagtig einde; met het welke ſy ſig aan het bovenſte en voorſte deel van de verheventheid vaſthegt, het welke in den rug van het Oor, alwaar de buiten holligheid is, dat het middelſte tuſſchen de *Crura* van de *Anthelix* is. Hier na toe lopen de veſeltjes van alle kanten naar een: maar de voorſte meer agterwaarts, dan de agterſte voorwaarts; dog de agterſte ſyn niet ſoo ſigtbaar. Sy trekt het Oor opwaarts, en ſpant het ſelve deel, aan het welke ſy gehegt is; voornamentlyk indien de *Frontales* en *Occipitales* in den ſelven tyd hunne werking doen.

ANTERIOR AURICULAE.

Deſe ſpier is ook ſeer dun, maar veel kleinder en ſmalder, op de ſelve wyſe voortkomende uit den *Epicranius*, byna boven het midden

van het Jukbeen. Sy loopt agterwaarts, en te gelyk een weinig nederwaarts, ſig allengskens verſmallende, en uit een vleeſchagtig deel in een dun ſenuagtig einde. Wanneerſe aan het voorſte deel van het Oor komt, gaatſe op het ſelve, en hegt ſig in den rug van den *Helix* in des ſelfs verheventheid, de welke de *Concha* onderſcheidt: en ſy trekt deſe verheventheid na voren opwaarts, en ſpant de ſelve.

RETRAHENTES AURICULAE.

Drie terugtrekkende ſpieren ſyn malkanderen genoegſaam even gelyk, klein, teder, van het begin dun, ſenuagtig, ſmal; daarna allengskens ſmalder, maar vleeſchagtig, en eerſt dik, daarna dunder; in het laatſte ſenuagtig. Sy nemen haren oorſprong van het buitenſte en agterſte deel aan het onderſte van het Tepelbeen, ſtraks boven het einde van de *Sternomaſtoïdeus:* van daar lopenſe byna dwars naar het midden voornamentlyk naar den rug van die holligheden van het bovenſte in het Oor, in welke holligheden de verheventheid van den *Helix* de *Concha* ſcheid. Weshalven ſy de *Concha* ſpannen en het Oor agterwaars trekken. Somtyds is de middelſte van deſe ſpieren groter, dikker, en verder voortkomende. De onderſte is 'er ſomtyds niet, en veraard ſig dikwils: want ſy komt verder, dikwyls van het agterhooft, ſomtyds tuſſchen de uiterſtens van de *Cucullaris* en *Complexus:* ſy is groter, en ſy loopt ſomtyds tot het onderſte deel der *Concha*, ſomtyds verdwynt ſy, ſig allengskens ſeer verdunnende, maar ook vereenigt ſy ſig ſomtyds met een deel aan het buitenſte van de *Sternomaſtoïdeus.* Onder deſe heeft men ſomwylen nog een geſien, ſeer dun en onvolkomen.

ORBICULARIS PALPEBRARUM.

Deſe word onder de ring ſpieren gerekent, en heeft een langwerpig rond, gelyk aan een verdekſel. Het begint van den groten hoek, en loopt om den rand van de beenagtige holligheid van het Oog, en komt te gelyk met het onder en bovenlid naar den ſelven hoek: in den hoek iſſe met haar bovenſte deel vaſt aan het *Os Frontis*; ſtraks boven het voorſte deel van het *Os Unguis*; ook aan het naaſte deel van het bovenſte kakebeen: daarna aan het bovenſte deel van het *Ligamentum*, het welk van het

het bovenſte kakebeen, tegen over de ſamenvoeging der oogleden van den groten hoek, en gaat dwars na deſe ſamenvoeging voort, en is breed naar ſyne lengte, plat en ſterk. Met ſyn onderſte deel in den ſelven hoek, hegt ſy ſig aan den rand van de oogholte, de welke gemaakt is van de *Proceſſus naſalis* van het bovenſte kakebeen; ook aan het onderſte deel van het voorgeſeide *Ligamentum*. Alwaar ſy aan deſe vaſthangt, isſe ſenuagtig. Daarenboven loopt ſomtyds een klein deel om den groten hoek, en is nergens vaſt. Maar ſy is groter en dikker, alwaarſe van den rand van het oog begint: dunder en ſmalder, alwaar ſe van het *Ligamentum* voortkomt. Sy blyft ook in dat deel dikker, en breder: in dit deel, alwaarſe voornamentlyk over het ooglidt is getrokken, dunder en ſmalder; alhoewel ſy in het geheel niet dik is. Sy houdt behalven de oogleden de gehele winkbrauw, en een groot deel van de wang, en dat geene, het welke van de kleine hoek tot het ſlaapbeen is, word met de huidt van deſe delen door de *Panniculus adipoſus* met alle hare buitengrootte verknogt. Voegt 'er by, datſe naaſt den ſtaart van de winkbrauw een groot deel krygt van den *Corrugator* der winkbrauwe, en daar uit word des ſelfs buitenſte rand door den kleinen hoek, en de wang gemaakt. En deſe rand beſtaat uit ſlappe byeengevoegde bosjes, het andere van de ſpier is ſterker byeengevoegt. En deſe rand is byna alleen gedurig om den kleinen hoek: want die delen, welke door de oogleden lopen, komen met hunne veſeltjes buiten den kleinen hoek byeen, makende ſcherpe hoeken, kruiſen, en wikkelen ſig in malkanderen, alwaarſe dikwils ſenuagtig ſyn, en ſomtyds eene ſenuagtige affcheiding maken. Men heeft geſien, dat deſe delen in de gemelde plaats in een ſcherpe punt byeen lopen, door de vette huidt gehegt, bedekkende dien kant van de *Orbicularis*, dewelke uit de winkbrauw om den kleinen hoek in de wang gedurig met eene ſtreek loopt. Wanneer nu de *Orbicularis* begint te werken, trektſe de oogleden tot een: Indienſe voortgaat ſterker te werken, drukt en rimpelt ſy de ſelve; daarenboven trektſe de winkbrauw, den kleinen hoek, en de wang, met de oogleden in een, brengt de ſelve een weinig naar den groten hoek; en drukt eindelyk den oogappel. Somtyds komt van des ſelfs onderſte deel, het welke omtrent den kleinen hoek is, en van den *Corrugator* gemaakt word, een teerder deel, dat ſchuins nederwaarts loopt, ſtraks ſig voegende aan den buitenkant van den *Levator* der bovenlippe, (of

aan den *Zygomaticus minor*) en verſpreid ſig met hem door de bovenlip; de welke dit voorgenoemde deel meer uitwaarts optrekt dan de *Levator*: het ſchynt ook dat het den *Orbicularis* kan nederwaarts trekken.

CORRUGATOR SUPERCILII.

Van het voorhooftbeen in de tuſſchenwydte der winkbrauwen, alwaar de eene byna aan den andere raakt) en aan het hooft van de winkbrauw ontſpringt deſe ſpier, met een breet, ſomtyds met twee, ſomtyds met drie puntige ſenuagtige beginſelen: van daar allengskens breder, eerſt dikker, ſtraks dunder, buigtſe ſig over den rug van het beenagtige der winkbrauwe, en over de helft van des ſelfs lengte voortgegaan zynde, verdunt ſy ſig ſeer, en loopt naar het binnenſte, en naar het bovenſte deel van de *Orbicularis palpebrarum*; met de welke ſy ſig vereenigt, en loopt om den kleinen hoek, gelyk wy in des ſelfs beſchryving geſegt hebben, met de ſelve iſe ook in de huidt verknogt, door de *Panniculus adipoſus:* ſy hegt ſig ook met een deel aan den *Frontalis.* Sy drukt de *Glabella* en winkbrauw nederwaarts, en buigtſe naar de Neus; ſy vouwt de tuſſchenwydte en het hooft van de Winkbrauw, en doet de ſelve meer naar voren uitſteken, en regt de hairen van deſe delen meer naar voren op; ſy rimpelt den ſtaart van de Winkbrauw niet, nog wat onder den ſelven is, maar ſpant het Ooglidt naar boven, en met den *Orbicularis* trekt ſy den omtrek van het Oog in een.

COMPRESSOR NARIS.

Deſe kleine en gehele ſenuagtige Spier ontſpringt met een ſmal begin van het buitenſte deel van den wortel des neusvleugels, genoemt *Ala naſi*, naaſt het ſelve, aan het welke de Optrekker van de bovenlip en neusvleugel ingehegt is; met des ſelfs uiterſte, het welk naar den neusvleugel loopt, waar in ſy ſig van het begin vermengt. Sy verbreed ſig allengskens van haar begin, en loopt door de wydte van de ſyden der Neuſe, de welke is tuſſchen het uiterſte beenagtige van Neus en den vleugel, met eenen krommen trek naar den rug van de Neus: alvorens ſy de ſelve raakt, verdunt ſy ſig in eene gedaante van

een

een vlies, met het welke ſy ſig vereenigt met een gelyk vliesagtig uiterſte van de *Frontales*; met kleine bosjes den rug der Neuſe opklimmende, tot dat de regter en ſlinker voornamentlyk op het bovenſte ſig vermengen. Sy drukt het beweeglyke van de Neus naar het middelrif, waar door ſy het neusgat een weinig in een drukt, en de huidt van de genoemde ſyde dwars rimpelt: maar het is nodig, dat de wortel der Neuſe in dien tyd gehouden word van haren *Depreſſor*; want anders trekt ſy deſelven op- en voorwaarts, voornamentlyk indien de regter en ſlinker gelyk werken. Maar als ſy alle beide met de *Depreſſores* werken, om dat deſe kragtiger ſyn, worden de neusvleugelen nedergedrukt, en het beweeglyk van de neusgaten worden naar het middelrif gedrongen, en de huidt, met dewelke die ſyde, en dat deel van de Neus, tot welke deſelve behoren, bekleed zyn, word om de ſelve geſpannen. En hier is op te merken, dat het begin van den *Compreſſor* met den *Depreſſor* van den neusvleugel vaſt verknogt is: en dat de natuur de ſelve ſomtyds alſoo byeenvoegt, datſe byna uit de twee Spieren eene maakt.

LEVATOR LABII SUPERIORIS ALAEQUE NASI.

Deſe Spier trekt het deel der bovenſte lippe, het welke aan de ſyde van den neusvleugel is, en het naaſte van den neusvleugel ſelfs opwaarts naar den grootſten hoek, van waarſe van de *Proceſſus naſalis* der Neuſe van het bovenſte kakebeen, omtrent waar de Neus ſig uit de wang verheft, naar beneden gaat; eensdeels hegt ſy dunne bosjes in het bovenſte deel van den neusvleugel naaſt de wang; anderendeels loopt ſy verder door de naaſt ſynde lip, alwaarſe vaſt verknogt is met de *Panniculus adipoſus*, en met de *Naſalis* van de bovenlip, en met den *Orbicularis* van den mondt. Sy is in het begin ſmal, dun, en ſenuagtig: daar na een weinig breder, eerſt dikker, ſtraks dunder; door de lip ſig ſeer verdunnende en allengskens verdwynende. In het einde vereenigt en vermengt ſy ſig met het begin van den *Compreſſor naris*, en met het uiterſte van den *Levator* der bovenlippe: en voor dat ſy tot de lip gekomen is, verknogt ſy ſig ſterk met den *Depreſſor alae naſi*, met den welken ſy ook ſomtyds ſig met een deel vereenigt. Daar en boven geeft ſy ook nog van dat deel, het welk tegen over de ſyde der

Neuſe ſtaat, nog een dun deel door het vette van de ſyde der Neuſe, tot den vleugel, den welken in ſynen loop allengskens verdwynt. Indienſe de lip met den vleugel opbeurt, maakt ſy de huidt ſlap, welke is tuſſchen deſe, en den groten hoek, en maakt datſe een weinig naar voren opklimt; en verwydert het groefje, in het welke de wang, de vleugel van de neus en bovenlip ſig eindigt, wanneer ſy te gelyk werken, namentlyk de *Levator* van de bovenlip, de *Zygomaticus* aan wederſyden, de *Levator anguli oris* en de *Buccinator*.

LEVATOR LABII SUPERIORIS.

Het begin van deſe ſpier is breed ſomtyds enkel, en ſomtyds in twee, of drie byna evengelyke, anders in ongelyke hoofden verdeelt; met de welke ſy in de wang boven het gaatje, het welke onder den beenigen rand van het oog is, begint omtrent het onderſte deel van des ſelfs rand, houdende de breedte, welke byna van de Neus, alwaarſe uit de wang opklimt, tot daar, alwaar het Jukbeen naar de zyde ſig begint te verheffen. Sy loopt door de wang een weinig voorwaarts naar de boven lip, ſy verſmelt ſig allengskens, en is ook niet ſeer dik. Sy komt aan de lip tuſſchen de neus en den hoek van den mondt, en eindigt ſig met de voorgaande op de ſelve wyſe: ſy verdunt ſig door de lip en verknogt ſig vaſt met den *Depreſſor alae naſi*. Sy trekt de lip naar het Oog, en te gelyk een weinig naar de ſyde: waar door ſy doet opklimmen het gene, wat tuſſchen het oog en de lip is.

ZYGOMATICUS MINOR.

Deſe ſpier noemt men *Zygomaticus minor*, en word in vele lighamen gevonden, ſy is klein, ſy begint van het voorſte deel van de buitenſyde van het *Os Jugale* een weinig onder des ſelfs middelhoogte; ſy gaat voorwaarts naar beneden tot de boven lip; die ſy naar de ſyde ſchuins opwaarts trekt. Maar wegens het ſelve, voegt ſy ſig by den buitenkant van den *Levator labii ſuperioris* en verſpreid ſig met de ſelve door de lip. Dit geſchiet als 'er een klein deeltje van haar begin afwykt, het welke ſig aan den onderſten kant van de Oogleden voegt, en met de ſelve naar den groten hoek loopt.

LE-

LEVATOR ANGULI ORIS.

Deſe ſpier begint uit het gootje, het welke is in het voorſte deel van het bovenſte kakebeen, tuſſchen de eerſte kieſen en het gaatje, het welke onder den beenagtigen rand van het oog is ; en uit het ſelve omtrent de middenhoogte der tuſſchenwydte, het welk wy ſoo even geſegt hebben: ſy is van het begin dun en breed, als ook ſomtyds tweehoofdig, een weinig daarna dikker, en allengskens verſmalt ſynde, gaatſe nederwaarts naar de ſyde van den hoek van den mond, omtrent dewelke ſy ſig vereenigt met des ſelfs *Depreſſor*, en geeft ook een deel aan den *Orbicularis*, alwaar de ſelve ſig door de onderlip buigt. Sy trekt deſen hoek en dat deel van de wang, het welk aan de ſyde van de kin is opwaarts : en waar door de wang, de welke onder het oog verſchynt, ineengetrokken naar voren opklimt, gelyk in eenen Grimlag.

ZYGOMATICUS MAJOR.

Deſe ſpier begint van de buitenſyde van het ſelve been, waar van de kleine begint, een weinig boven des ſelfs onderkant, alwaar het agterſte uitſteekſel begint, ſy loopt voort op de ſelfde wyſe nederwaarts naar den hoek van den mond, maar een weinig regter, ſy loopt den hoek voorby, en ſig nederwaarts buigende looptſe in den *Depreſſor* van den hoek. Sy is in het begin dun, ſmal, ſenuagtig: daarna wordſe een weinig volder, nogtans blyft ſy teder en is veel breder dan dik: daarna wordſe allengskens een weinig breder en dunder. Omtrent den hoek van den mond looptſe niet alleen in des ſelfs *Depreſſor*, maar ook met een dun deel naaſt de vereeniging van den *Depreſſor* en *Levator* van den hoek, en voegt ſig omtrent den ſelven hoek by het buitenſte deel van den *Buccinator*, en loopt met den ſelven voort naar de *Orbicularis oris*, een deel van de ſelve uitmakende. Sy loopt ook met haar buitenſte deel, van de ſyde van den hoek, met dunne bosjes door het uiterſte eerſt van den *Depreſſor* van den hoek, en daarna van den *Depreſſor* van de onderlip, onder het vet van de lip, het welke dadelyk na de huidt volgt, van de ſyde van den hoek door het naaſte voorſte deel van de onderlip naaſt de tegenoverſtaande ſyde. Daarenboven word men ſomtyds gewaar, dat eenige veſelen van deſe Spier met den *Riſorius San-*

torini ſig in haar loop vereenigen (indien de ſelve daar is.) Sy trekt den hoek met het onderleggende deel van de wang naar die plaats, de welke in het midden tuſſchen den ſlaap en het Oor is: en ook te gelyk de wang, als de *Levator anguli oris*, maar kragtiger, ſy verheft de ſelve, onder het oog ineengetrokken ſynde, voorwaarts, en druktſe naar de ſyde van den ſlaap, als in eenen lachenden.

RISORIUS SANTORINI.

Deſe ſpier, ſoo alsſe ſig vertoont, ſpruit ſenuagtig uit den *Maſſeter*; dog een weinig breed en plat even in haar begin, daarna wordſe vleeſchagtiger en ronder, behoudt de ſelve dikte in het nederwaarts buigen boogswyſe tot aan den hoek van den mondt, alwaar ſy ſig vereenigt met den *Zygomaticus major* en in de ſelve verdwynt. Hare werking ſchynt het deel van den *Buccinator* in het agterwaarts trekken tot hulp te dienen.

DEPRESSOR ANGULI ORIS.

Deſe ſpier is ſeer dun, en van de buitenſyde vaſt vereenigt met de *Panniculus adipoſus*, en de binnen ſyde met den *Depreſſor labii inferioris*. Sy begint met het buitenſte deel van den onderſten kant van het onderſte kakebeen, van de ſyde der kinne, aldaar iſſe breedt, maar ſtraks ſmalder, en hoe meer ſy opklimt, hoe meer ſy ſig verſmalt, en buigt ſig byna in het geheel een weinig voorwaarts. Sy klimt op naar den hoek van den mondt; naaſt den welken ſy ſig met haar buitenſte deel vereenigt met den *Zygomaticus major:* maar met het binnenſte, het welk het voornaamſte is, met den *Levator anguli oris*, maar met dat deel naar den hoek, buigt ſy ſig om den ſelven naar de bovenlip, en loopt in het buitenſte deel van den *Orbicularis*, het welke van den hoek omtrent den mond in de bovenlip omloopt. Sy drukt den hoek van den mond nederwaarts; ſy werkt in tegendeel van den *Zygomaticus major* en *Levator anguli oris*. In ſommige lighamen, hangen de regter en ſlinker aan een onder aan de kin met eene kromme ſtreek.

DE-

DEPRESSOR LABII INFERIORIS.

Deſe ſpier is dun gelyk den *Depreſſor anguli oris*, neemt haren oorſprong uit het kakebeen uit de ſelve plaats, dog een weinig boven den ſelven; ſy is breed van het begin tot het einde. Maar dikwyls word het buitenſte gemaakt van een deel van de *Latiſſimus colli*, de welke daar naar toeloopt. Sy gaat ſchuins opwaarts naar den mond, aan en door de ſyde van de kin, en door de onderlip, en raakt byna de geheele langte van de onderlip, ſig eindigende ſeer dun, alwaar de lip begind rood te ſchynen. De regter is met den ſlinker, als offe vereenigt ware, in hare wydte; en ook de eene en den anderen met de *Orbicularis* en met den *Depreſſor anguli oris*. Sy trekt om laag de onderlip, en het gene wat onder de ſelve aan de ſyde van de kin is, en de kin ſelfs, ſchuins naar de ſyde, in de welke ſy is.

NASALIS LABII SUPERIORIS.

Dit is eene kleine dunne ſpier, alſoo genoemt; ſy loopt van den bol, en van het onderſte deel van het middelrif der neus; ſy begint in den bol van het punt van het knorbeen, welke bol ſy met haars gelyke voor een groot gedeelte maakt, voortkomende met een ſeer dun begin: en van daar gaatſe gedurig voort omtrent den kant van het middelrif, en uit des ſelfs bekleedſel, tot daar, alwaar de lip ſig met het middelrif vereenigt, ook met een dun, maar breder begin. Loopt agterwaarts omtrent het onderſte van het middelrif naar de lip, allengkens dikker, en breder, en vereenigt ſig dikwyls met haars gelyke. Wanneer ſy aan de lip komt, buigt ſy ſig, en loopt door de ſelve naar den hoek van den mond, ſy vereenigt ſig met den *Orbicularis oris*, in dit deel is ſy ſeer dun, en allengskens verdwynende: ſy vereenigt ſig alſoo met den *Orbicularis*, dat ſe voor een deel van de ſelve kan gehouden worden. En helpt den *Orbicularis* de hoeken van den mond ſamentrekken, en door het dwars trekken de bovenlip rimpelen: het ſchynt ook, datſe het middelrif van de neus en den bol naar beneden trekt. Men ſiet meermaals, datſe haar begin neemt van den onderkant van het middelrif, het naaſt aan de lip, gelyk in de Figuur verbeelt is.

BUCCINATOR.

Deſe ſpier is dun, bedekt het vlies uitwaarts van den mond, alwaar het ſelve de wang bekleedt, loopt door de ſelve, van beide de kakebeenen, alwaar de agterſte kieſen ſyn, tuſſchen deſelve en de naaſt liggende delen naar den mond. Sy begint dun en niet ſeer breet aan de buiten ſyde van het bovenſte van het kakebeen omtrent de agterſte kies, ſtraks boven het tandvleeſch: insgelyks ook van het onderſte van de langwerpige verheventheidt, de welke uit deſe oorſaak is tuſſchen de buitenſyde van de agterſte kies en den wortel van de *Proceſſus Coronoïdeus.* En in die tuſſchenwydte iſſe vereenigt met den *Conſtrictor ſuperior Pharyngis:* daer en boven begint ſy ſtraks boven die vereeniging, ſmal, dun, en ſenuagtig, van het buitenſte deel, van het einde van den haak der *Proceſſus aliformis:* men heeft ook geſien, datſe dün begint uit den grond van de tuſſchen wydte, de welke 'er is tuſſchen den haak, en het buitenſte plaatje van de genoemde *Proceſſus.* Sy loopt door de wang naar den mond; op deſe wyſe, dat de bovenſte veſeltjes nederwaarts, en de onderſte opwaarts gaan, van haar agterſte begin eenen hoek naar voren makende, door de welke de *Ductus ſalivalis* van buiten in den mond komt: alwaar ſy aan den mond komt, looptſe in het binnenſte deel van den *Orbicularis oris:* en wel eenige bosjes uit het bovenſte in het deel van den *Orbicularis*, het welke in de bovenlip is: alſoo ook eenige bosjes uit de onderſte in het deel van den *Orbicularis* van de Onderlip: ſommige kruiſen ſig in den hoek van den mond, alſoo dat die geene, die uit het onderſte deel komen, naar het deel van de *Orbicularis*, het welke in de bovenlip is, daar toe behoren; en die uit de bovenſte, naar de onderlip gaan: deſe ſpier is geheel vaſt aan het vlies, het welke den mond bekleedt, als of ſy daar aangegroeit ware. Sy trekt den mond met beide de lippen naar de ſyde agterwaarts, in het welke ſy geholpen word door den *Riſorius* daar ſynde; ſy trekt ook den hoek, door welke het deel van de wang, dat aan de ſyde van den mond is, gerimpelt word. Voor het overige maakt ſy de wang vaſt en beweegtſe.

ACCESSOR BUCCINATORIS.

De *Acceſſor Buccinatoris*, of de *Productor labri inferioris Santorini*, heeft ſyn begin van het onderſte deel van den *Alveolus dentis canini*, dog meer ontſpringende van het begin van den *Levator menti*, ſig ſtraks verbredende, het ſelve behoudende in ſynen voortgang ſchuins om hoog, alwaar hy ſig met het onderſte deel van den *Buccinator* en den hoek van den mond met een dun, breed einde vereenigt; trekt het ſelve eenigſins ſchuins nederwaarts.

ORBICULARIS ORIS.

Deſe ſpier ſchynt in den eerſten opſlag, als of ſe den gehelen mond omloopt, en dat ſe ſig door beide de lippen buigt, als mede ſig kringswyſe vereenigt, ſonder begin, en einde. Maar ſy is afkomſtig van andere, indien niet geheel, dog byna geheel: namentlyk van de *Buccinatores*, *Depreſſores angulorum oris*, *Levatores angulorum*, en de *Zygomatici majores*. Haar binnenſte deel komt voort van de *Buccinatores*, waar by ſig voegt een deel van de *Zygomatici majores*. Het voorſte deel in de bovenlip, van de *Depreſſores angulorum*: in de onderlip van de *Levatores*. Want een deel van den *Buccinator* met een deel van den *Depreſſor*, het welke de *Buccinator* uitwaarts bygevoegt is, klimt op uit het onderdeel omtrent den hoek van den mond, en loopt daar na door de bovenlip: uit de bovenſte omtrent den ſelven hoek, gaat nederwaarts een deel van den *Buccinator*, met een deel van den *Zygomaticus*, en het buitenſte deel van den *Levator*, kruiſen omtrent den ſelven hoek met de voorgaande naar de onderlip lopende. Deſe delen alſoo by eengevoegt en uit de regter en ſlinker ſyde komende, vereenigen door de lippen: waar uit het ſchynt in het algemeen eene kring ſpier te ſyn, als ook, dat eenige dunne veſeltjes eenen gehelen omtrek maken; en wel tuſſchen de voorkomende delen van de *Buccinatores* en *Zygomatici* van de agterſyde, en die delen van de *Depreſſores* en *Levatores angulorum* aan den voorkant. Hier by komen in ſommige lichamen noch vier andere delen van elk kakebeen wederſydts een. Twee kleine, dunne, en niet ſeer brede, beginnen van het buitenſte deel van het onderſte kakebeen, wederſydts onder de verheventheid van het huisje van den *Dens*

Caninus, van daar gaanſe langs verſcheidene wegen omtrent het onderſte deel van de *Orbicularis* met eenen krommen trek, ſig verbredende, naar den hoek van den mond; meer verdunt en verbreedt ſynde, vereenigenſe ſig met de *Orbicularis*, en met het onderſte, en binnenſte deel van de *Buccinatores*, (ſiet TAB. III. met benaming *Acceſſor Buccinatoris:*) en alſoo komen ook diergelyke twee delen, uyt het bovenſte kakebeen wederſyds een, ſtraks boven het tandvlees van de bovenkaak, van welke de ſnydende tanden ſyn, die op eene gelyke wyſe lopen naar de hoeken van den mond, en vermengen ſig met de *Orbicularis*, die ſig mede vereenigen met het bovenſte deel van den *Buccinator*. (Op diergelyke wyſe, dat de *Buccinator* aan wederſyde elk twee delen geeft tot de Ring ſpier. Namentlyk het bovenſte deel wederſyds van den *Buccinator*, naar de voorſyde aan den boven kant van de Ring ſpier der bovenlippe, de welke ſig in haren loop door de lip vereenigen: ſoodanig doed ook het onderſte deel van den *Buccinator* naar den onderkant van de Kring ſpier der onderlippe. Uit alle deſe delen word eene dunne ſpier niet ſeer breed om den mond lopende; aan de welke van voren vaſt vereenigt ſyn, de *Naſales labii ſuperioris*, omtrent de neus; daar na tot aan de hoeken van den mond, de *Levatores labii ſuperioris alarumque naſi*, de *Levatores labii ſuperioris:* de *Zygomatici minores:* in de onderlip de *Depreſſores* van de ſelve. Van het agterſte deel word deſe kringſpier bekleedt met het vlies van den mond: waar uit blykt, datſe den mond te ſamen trekt en de lippen rimpelt. Maar indien alle de ſpieren van de lip en wang te gelyk werken, drukkenſe de lippen en de wangen aan de tanden en tandvlees, en wel op verſcheiden wyſen, indien de ſelve op verſcheiden wyſen of met ongelyke kragt werken: indien 'er eenige onder haar met andere en andere delen of met verſcheiden kragt of eenig gevolg werken, kunnenſe de wangen en voornamentlyk de lippen op ſulk eene verſcheiden manier bewegen en ſtellen, dat het te verwonderen is.

DEPRESSOR ALAE NASI.

Deſe ſpier begint uitwendig van het bovenſte kakebeen, alwaar het tandvlees is, van de kasjes der inſnydende tanden en dikwyls van het bovenſte deel van de kasjes der *Canini*; met een breed, en ſenuagtig begin, van daar verbreed ſy ſig een weinig, en in het geheel een weinig dik-

dikker, klimt opwaarts en hegt ſig in de dekvlieſen van de neus door de tuſſchenwydte, namentlyk van het middelrif van de neus naaſt het neusgat, alwaar de ſelve met de lip ſig vereenigt, tot aan den vleugel, en van daar om den wortel van de ſelve: men heeft geſien, datſe ſig maar alleen om den vleugel inhegtte: ook wel dat de ſelve tegen de kanten van de kraakbeenderen des neusvleugels ſig verknogt, en dat de overige veſeltjes, die de langſte zyn, ſig tot op de punt of bol der neuſe verſpreiden, de welke ſchynen te ſyn het *par muſculorum novum orbiculi SANTORINI.* Sy trekt dit deel van de neus nederwaarts, en drukt met de ſelve te gelyk de bovenlip, omdatſe met de neus vereenigt is, een weinig om laag: en verengt het neusgat door het drukken der vleugels naar het middelrif. Haar bovenſte deel is ſeer vaſt vereenigt met den *Compreſſor naris*, met den *Levator labii ſuperioris alaeque naſi*, en met den *Levator labii ſuperioris.* Sy loopt gemeenlyk met een deel of ſeker deel tot het binnenſte van den *Compreſſor naris*; ſomwylen krygtſe ook eenig deel van den *Levator labii ſuperioris alaeque naſi.*

Wy hebben nog in eenige lighamen eene ongemene ſpier naaſt deſe gelegen geſien, het welke ſchynt een afgaande deel van den *Levator anguli oris* te ſyn, onder den *Levator labii ſuperioris alaeque naſi* en onder den *Levator labii ſuperioris* (ſiet TAB. II. litt. h*. en die by *SANTORINUS Romboïdeus* genaamt word.) Men noemtſe mede *Anomalum*, om datſe alleen onder alle aan het ſelve been, alwaarſe begint, ſig inhegt, en in haaren gehelen loop op het ſelve been, legt regt van het begin tot het einde, niet rakende een week deel, het geene ſy ſoude beweegen kunnen: derhalven ſchyntſe geen gebruik te hebben. Ook datſe begint van het bovenſte kakebeen, omtrent het bovenſte deel van het kasje van den *Dens Caninus*, en datſe ſig eindigt in die plaats, de welke is een weinig onder het begin van den *Levator labii ſuperioris*: in het begin iſſe ſenuagtig, ſmal, dun; daarna vleesagtig, breder, dikker; van het midden verſmaldt ſy ſig en verduntſe weder; in het einde iſſe ſenuagtig. Wy hebben ook geſien, datſe in het begin breedt is en ſig vaſt vereenigt met den *Depreſſor alae naſi:* en daarna ſig allengskens verdunt, eerſt lang, dik, daarna dunder, in het einde ſenuagtig, en datſe ſig in het bovenſte kakebeen omtrent de midden hoogte van het beenige neusgat inhegt: en nog meer veranderingen van de ſelve ſyn geſien.

LEVATOR MENTI.

Deſe ſpier begint van het voorſte deel van het onderſte kakebeen, ſtraks onder des ſelfs bovenkant tuſſchen het verhevene kasje van de *Dens caninus*, en tuſſchen de ſamenvoeging van het kakebeen, gaat nederwaarts naar de kin en de eene buigt ſig allengskens naar den anderen, tot datſe ſig in de kin vermengen, en eenigſints vereenigen; daarenboven vermengen ſig ook eenige bosjes in het vet van de kin. Sy is matig breed, ſig allengskens meer verbredende, het breedſte iſſe daar, alwaarſe ſig met de anderen vereenigt, waardoorſe alle beide te gelyk eene gedaante van eene halve maan maken: ſy word uit eene dunne allengskens dikker. Door deſe ſpier trekken wy de kin opwaarts: indien de ſelve opgetrokken word, worden de onderlippen mede opwaarts gedreven.

MASSETER.

De *Maſſeter* is veel dikker en kragtiger dan alle de voorgaande ſpieren, ſy is kort, en een weinig langer dan breed. Haar begin is eerſt van het onderſte en voorſte deel van het agterſte uitſteekſel van het bovenſte kakebeen, waar op het *Os Jugale* ruſt: en van den gehelen onderkant en binnenſyde van het *Os Jugale*, tot aan het heuveltje, het welk om de byeenvoeging van het onderſte kakebeen uitſteekt: en ook boven het jukbeen van het onderſte deel van het ſenuagtig vlies, waarmede de *Temporalis* uitwendig bedekt, en het welk aan het jukbeen gehegt is, waarom men deſe ſpier voor eene tweehoofdige ſoude kunnen houden, ſiet TAB. IV. Sy gaat om laag door de buitenſte ſyde van het onderſte kakebeen, en hegt ſig byna in des ſelfs gehele wydte van het bovenſte van de *Proceſſus coronoïdeus*, tot aan den hoek van het kakebeen. Nederwaarts gaande wordſe eerſt allengskens dikker, daarna dunder: en verſmalt ſig allengskens, dog weinig. Sy is ſeer ſenuagtig, voornamentlyk daarſe begint, en eindigt: en alwaarſe begint, iſſe uitwendig in het voorſte deel geheel ſenuagtig, en daarna een langſtuksweegs door de buiten ſyde nederwaarts: maar vleeſchagtig, alwaarſe begint van het jukbeen, en van het ſenuagtig vlies. Maar met haar buitenſte deel, behalven dat gene, het welk omtrent het Oor is, gaatſe ſchuins naar agteren nederwaarts: met het binnenſte, (het welke ten dele van het

ag-

agterſte buiten nakent) gaat regter nederwaarts, ſtraks het kakebeen rakende, en ſig eindigende aan de *Proceſſus coronoïdeus*. In ſommige lighamen ſyn deſe twee delen in haren loop ſeer verſcheiden, in ſommige in het geheel. En in deſe begint dat deel, het welk geſegt is, dat ſchuins nederwaarts loopt, voortkomende van het kake- en jukbeen, een weinig voor het onderſte deel van de naat van het jukbeen, alwaar haar begin eindigt: maar het regter gaande deel, het welke voorkomt van de gehele lengte van het jukbeen en van het ſenuagtig vlies, waar van geſegt is, word allengskens ſmalder, en alwaar het van het jukbeen afloopt, dunder, en in het einde ook dunder en ſenuagtig. De *Maſſeter* trekt het onderſte kakebeen regt naar het bovenſte, en drukt het aan het ſelve: maar indien het onderſte kakebeen om laag, en vaſtgeſet is, trektſe het voorſte deel van het hooft nederwaarts. Indien dat regter deel van deſe ſpier alleen werkt, brengtſe het kakebeen uitgetrokken ſynde weder op ſyne plaats.

TEMPORALIS.

Deſe ſpier begint met eenen omtrek van eenen halven kring en ſeer dun: komt van de gehele wydte van de ſyde van het *Cranium*, welke word gemaakt van het bovenſte uitſteekſel van het jukbeen, en de naaſte ſyde van het *Os Frontis*, van het grootſte uitſteekſel van het veelvoudige been, van het *Os verticis*, en *Os ſquammoſum*: ook van het ſenuagtige vlies, datſe uitwaarts bekleedt; ſy is daar ſenuagtig, waarſe komt van het jukbeen, en van de verheventheden, de welke ſyn in het onderſte ſydedeel van de *Proceſſus multiformis*, en van het naaſtleggende *Os ſquammoſum*; voor het overige byna vleesagtig. Uit eene grote wydte verſamelt ſy hare veſeltjes in een engte, en hoe enger datſe word, hoe dikker; daarna vermindert ſy ſig allengskens, tot dat ſy ſig verbindt met de *Proceſſus coronoïdeus* van het onderſte kakebeen. Maar voor haar midden wordſe uit de allerkleinſte beginſelen in ſoo een ſenuagtige natuur verandert, datſe in haar einde voor het grootſte gedeelte ſenuagtig is. En omtrent het midden, en van daar tot het einde isſe uitwendig ſenuagtig: en het ſenuagtige begin word verborgen door een dun vleeſch, het welke ſtraalswyſe allengskens tot haar buitenſte deel komt, waar door het de ſenuagtige gedaante, in de welke ſy ſig ver-

verandert, vermeerdert. Sy hegt ſig in den top van de *Proceſſus coronoïdeus*, en van daar in de voor- en agterkant, byna tot aan den wortel: maar daarenboven van het binnenſte deel aan de verhevenheid, welke deſe *Proceſſus* heeft omtrent het voorſte deel van ſynen wortel; ook in de geheele wydte, de welke is omtrent deſe verhevenheid, alwaarſe alleenig aan deſe wydte ingehegt is, en ſe heeft byna niets vleesagtig behalven van buiten. In het overige looptſe met haar voorſte deel in twee ſpitſen, de kortſte en de dunſte hegt ſig aan den voorkant van de *Proceſſus:* de langſte en dikſte aan de verheventheid, de welke deſe *Proceſſus* in ſyn binnenſte deel heeft. Sy trekt het onderſte kakebeen opwaarts naar het bovenſte, en te gelyk agterwaarts. Met haar middelſte en agterſte deel, voornamentlyk met het middelſte, trektſe het hooftje van het onderſte kakebeen, om dat het onder het heuveltje van het *Os ſquammoſum* vaſt is, te rug in des ſelfs kuiltje. Sy beweegt het Hooft op eene geheel andere wyſe, indien het onderſte kakebeen van het bovenſte afgetrokken, en vaſtgeſtelt is. Men ſal niet overſlaan, dat des ſelfs agterſte en onderſte deel, onder het jukbeen naar het kakebeen lopende, ſig om den uitgeholden wortel van de *Proceſſus zygomaticus* buigt, voornamentlyk indien het onderſte kakebeen van het bovenſte afgetrokken is: waar door geſchiedt, datſe het ſelve regter optrekt, als anders ſoude kunnen geſchieden.

LEVATOR PALPEBRAE SUPERIORIS.

Het bovenſte ooglid is met eene kleine ſpier, waar door ſe opgeligt word, voorſien; deſe ſpier neemt haar begin van het bovenſte deel van het gat van het veelvoudige been, waar de *Nervus opticus* doorkomt; van waar de ſelve onder het verwulffel van de holligheid van het oog naar het ooglidt voortgaat. Sy verbreid ſig eerſt een weinig uit een ſmal begin, daarna allengskens meer en meer, ſy is geheel dun, in het begin ſenuagtig, daarna vleesagtig, eerſt dikker, daarna verandert ſy ſig in een dunder ſenuagtig vlies; verdunt ſig allengskens, in het vervolg voortlopende naar het knorbeen van het bovenſte ooglidt, *Tarſus* genaamt. Haar voortgang is alſoo, datſe eerſt met eenen regten loop opklimt naar den bol van het oog, daarna verſpreid ſy ſig om de ſelve. Als deſe ſpier werkt, wordtſe van den bol van het oog on-

onderſteunt, draait den *Tarſus* om den ſelven opwaarts naar agteren, dog ſoo dat de ſelve met ſyn binnenſte deel in dien ſelven tyd den bol bequamelyk ſluit. Waar door deſe ſpier het oog opent, het ooglidt gelykformig gevouden agterwaarts trekkende, en brengt den *Tarſus* aan dat deel van het oog, het welk onder de winkbrauwen is. Deſe en de *Rectus attollens oculi* hangen in begin aan malkanderen onder ſig, en met de ſchede van de *Nervus opticus*.

OBLIQUUS SUPERIOR OCULI.

Deſe ſpier is op eene byſondere konſtige wyſe onder de andere van het oog gemaakt. Sy neemt haar begin naaſt de binnen ſyde van den *Levator* van het bovenſte ooglid, uit het ſelve gat van den *Nervus opticus*; ſy is in het begin dun, ſmal, en ſenuagtig: daarna met met eenen tederen buik, met welken ſy tot aan de halve lengte opſwelt, daarna vermindert ſy ſig, lopende naar den grootſten hoek, alwaar ſy ſig in eenen tederen *tendo* verandert. Maar deſe gaat door een ſoort van eenen ring, die aan het voorhooftbeen naaſt den grooten hoek onder de winkbrauw gehegt is; hy buigt ſig in ſynen doorgang om des ſelfs knorbeen nederwaarts, en uit de ſelve gekomen ſynde loopt hy om laag naar agteren en te gelyk naar de buitenſyde naar het bovenſte van den bol van het oog; tot de welke hy ſig naderende verbreedt, en verdunt; en hegt ſig in de *Sclerotica*, een weinig agter de middenhoogte van den bol. Deſe ſpier draait het oog, dog wel ſoo, datſe den oogappel nederwaarts voert naar de verhevenheid van de wang onder den kleinen hoek: ſy draait den oogappel in den ſelven tydt van het bovenſte deel door de binnenſyde, en door het onderſte deel naar de de buitenſyde: trekt ook den gehelen bol naar voren, naar den grootſten hoek. De voorgenoemde ring beſtaat uit een dun knorbeen, dwars door hol, en gelyk aan eene halve goot; maar van het agterſte deel naar het voorſte rond; van des ſelfs uiterſte ontſpringen dunne bindſels, de welke ſig in het *Os frontis* vaſthegten, en deſen ring maken, bequaam om den *tendo* door de ſelve vry en beweeglyk te laten, en dat ook de ring beweeglyk blyft, de welke met ſyn knorbeen den *tendo* onderſteunt en houdt: de gedaante van het knorbeen is ook bequaam om den *tendo* over het ſelve gemakkelyk voor- en agterwaarts

waarts te doen ſchuyven. Van deſen ring komt voort een gladt en beweeglyk vlies, het welke den *tendo* bekleedt en met den ſelven naar het oog loopt.

QUATUOR RECTI OCULI.

Deſe regte ſpieren ſyn onder ſig byna gelyk, ſy komen uit het binnenſte gat van het oog, naar den bol van het oog voortlopende, en wel naar des ſelfs vier delen, te weten naar het bovenſte, onderſte, en wederzydſe. Sy houden met haar begin den *Nervum Opticum*, alwaar de ſelve eerſt in het ooggaatje gaat: maar de *Attollens* begint eensdeels van den kant van het *Os Multiforme*, welke kant tuſſchen het gat van den *Nervus opticus*, en tuſſchen het gene, het welk onder het ſelve volgt, in het midden is: en anderen deels van het bovenſte deel van het gat van den *Nervus opticus*, van de buitenſyde van den *Levator palpebrae ſuperioris*: De *Abductor* komt van den kant van het ſelve gat, welke naar het gat van den *Nervus opticus* volgt, van het onderſte deel tegen over de holligheid van het oog, alwaar het ſelve gat rond is, naaſt het begin van de ſpleet, in de welke het ſelve ſig verandert: De *Depreſſor* komt van het onderſte deel en van het beenagtige gedeelte, het welke het voorgenoemde gat, en het gat van den *Nervus opticus* van een ſcheidt, in de holligheid van het oog: De *Adductor* komt van de ſyde van den *Nervus opticus* naaſt de neus. Deſe ſpieren ſyn alle in haar begin ſenuagtig, ſtraks vleesagtig: alle ſynſe in het begin dun, en ſmal, in haren voortgang wordenſe allengskens breder, en eerſt dikker, naar het einde ſmalder, en niet verre van het ſelve verdunt ſynde, veranderen ſy ſig in eenen dunnen, breeden, en korten *tendo*. De *Attollens* houdt ſig in het begin gemeenlyk vaſt aan den *Levator palpebrae ſuperioris*, en aan den *Adductor*; deſe met den *Depreſſor*, en deſe met den *Abductor*. Maar onder die is de *Abductor* de langſte, en de *Adductor* de kortſte, de andere twee ſyn byna even lang. In haren voortgang naar den bol van het oog ſynſe regter: alwaar ſy den ſelven aanraken, buigen ſy ſig om dien, tot datſe komen aan die plaats, de welke over de middenrondte van den bol is, tuſſchen den *Nervus opticus* en de *Cornea*; alwaar ſy ſig inhegten, van die vier plaatſen, de welke wy te voren genoemt hebben. En ſy hegten ſig in de *Sclerotica*, en vereenigen ſig

in

in het geheel met de ſelve. Sy draajen den bol van het oog, de welke gemakkelyk en met eene kleine kragt beweeglyk is, naar alle ſyden, en leiden den oogappel, de *Attollens* opwaarts, den *Depreſſor* nederwaarts, *Adductor* en *Abductor* naar hare ſyde: het welke ſy doen kunnen, om dat ſy ſig hegten in het voorſte deel van den bol, en buigen ſig met hare eindens om den ſelven, gelyk van den *Levator palpebrae ſuperioris* geſegt is.

OBLIQUUS INFERIOR OCULI.

Deſe ſpier alleen neemt haren oorſprong van het voorſte deel van de oogholte en is korter dan de andere. Begint in den grond van de voornoemde holte, naaſt des ſelfs rand, van het bovenſte kakebeen, tuſſchen des ſelfs naat, en het *Os unguis*, met een ſmal, dun ſenuagtig begin. Waar van daan ſy vleesagtig, en allengskens breder, en eerſt dikker, en daarna dunder, loopt onder de bol van het oog naar de buitenſyde, en te gelyk eenigſints ſchuins agterwaarts; en buigt ſig om den bol van het oog opwaarts, naar des ſelfs buitenſyde, over de middelrondte, dewelke 'er is tuſſchen de *Cornea* en de *Opticus*, alwaar ſy ſig eindigt, met een dun, breed, en ſenuagtig einde, en hegt ſig op de ſelve wyſe, als de *Recti* in de *Sclerotica*. Deſe werkt tegen de bovenſte, ſy trekt den oogappel naar het einde of het ſpits van de winkbrauw, en ſy draait den bol van de buitenſyde door het onderſte deel en binnenſyde eenigſints opwaarts, en ſe trekt ook den bol naar de neus, ſoo wel als de *Superior*, maar nederwaarts.

TRAGICUS.

De ſpieren van het oor ſyn ſeer klein en dun, dog het ſyn ware ſpieren, welkers werkingen eenige waargenomen hebben. De *Tragicus*, welke minder breed dan lang is, begint onder die van het buitenſte deel uit het midden van het knorbeen van de *Concha*, naaſt den *Tragus*; langs den welken ſy opklimt, en eindigt ook aan des ſelfs bovenſte en naaſte deel van de *Concha*, ſy is in het midden een weinig dikker dan aan hare einden. Sy drukt het deel van de *Concha*, daarſe op legt, en maakt het platter: ſy draait de bovenſte kant van den *Tragus*

naar voren uitwaarts. Men heeft geſien, dat ſe met een klein deel tot het ſpitſe uitſteekſel van den *Helix* voortgaat, om den ſelven daar van af te trekken. En wy hebben ook geſien, dat ſy niet alleen, aan het uitſteekſel ſig inhegt, maar ſig vereenigt met de grote ſpier van den *Helix*.

ANTITRAGICUS.

De *Antitragicus* begint aan het buitenwaarts uitſteekende knorbeen, *Antitragus* genoemt; en klimt langs den ſoom van de *Concha* opwaarts, tot aan het onderſte deel van de *Anthelix*, alwaarſe ſig in des ſelfs rand hegt in den hoek van de inſnyding, welke het knorbeen van het oor, agter den *Antitragus*, heeft. Sy word van een breed en rondagtig begin allengskens ſmalder: ſy is in het begin en in het einde ſenuagtig en dun; ſy drukt de *Anthelix* nederwaarts naar den *Antitragus*; ſy draait des ſelfs meeſt verhevene kant uit- en agterwaarts; ſy drukt en buigt de middenkant van de *Concha*, de welke tuſſchen haar begin en inhegting is, op dat de ſelve in de *Concha* opklimme en meerder geſpannen worde.

MAJOR HELICIS.

Deſe ſpier begint van het bovenſte deel van het ſpitſe uitſteekſel van den *Helix*, klimt op door des ſelfs deel, het welk boven het ſelve uitſteekſel, en by gevolg boven de *Tragus* is, en het hegt ſig ook aan de buiten ſyde van het knorbeen. Sy is langagtig en ſmal; in het begin ſenuagtig, in het einde ſeer dun, lopende naar het knorbeen van den *Helix*, alwaar het ſelve van het hooft begint afte wyken. Sy drukt, en ſchud het ſelve deel, waar op ſy legt: maar het ſelve, in het welk ſy gehegt is, trekt ſe eenigermaten om laag.

MINOR HELICIS.

Deſe ſpier neemt ook haar begin van den *Helix*, en hegt ſig ook in den ſelven. Alwaar de *Helix* uit de *Concha* door het voorſte van het oor opklimt, heeft ſe in haar knorbeen eene inſnyding, in welkers onderkant een deel van deſe ſpier ſig vaſt hegt: het andere deel,

naar

na datſe door de buitenſte ſyde van den *Helix* opgeklommen is, hegt ſig in des ſelfs rand, tegen over het onderſte van den *Anthelix*; in deſe twee delen iſſe ſenuagtig, en dun; in ſig ſelfs iſſe ſmal, en kort. Sy trekt de inſnyding in een, ſy drukt en ſchudt het deel waarop ſy ligt.

TRANSVERSUS AURICULAE.

Deſe ſpier is groter dan de voorgaande, maar minder vleesagtig, gaat van de *Concha* naar den *Anthelix* en *Schapha* met korte bosjes. Sy hangt vaſt aan de agterſyde of den rug van de bovenſte holligheit van de *Concha*, alwaar de ſelve van het agterſte en bovenſte deel het aldermeeſt uit ſteekt. In het vervolg ſig verbredende, looptſe met haar onderſte deel dwars agterwaarts: de delen, dewelke boven dit ſyn, hoe hoger ſy ſyn, hoe meer en meer ſy opwaarts lopen; de bovenſte is byna regt. En ſy hegt ſig in den hollen rug van den *Anthelix*, en in de verhevene *Scapha*. Somtyds hegt ſig ook een deel in de *Scapha*, en is van het andere onderſcheiden. Maar de bosjes, waar uit deſe ſpier beſtaat, ſyn ſlap byeengevoegt, dikker in het midden, in de eindens dun, en ſenuagtig: die naar de *Anthelix* lopen, ſyn langer, dan die tot de *Scapha* behoren. Sy trekt in een het geen, het welk van het oor tuſſchen de *Concha* en den *Anthelix* met de *Scapha* is: ſy ſpant het ſelve met de *Concha* en de *Scapha*. Dat dit hare werking is, leert de ſaak ſelfs. Sy is gemeenlyk onvolkomen, niet vleesagtig: waarom het niet wonderlyk moet ſchynen, dat hare werking in levendige menſchen niet blykt, gelyk als het tot heden toe nog niet gebleken is. Maar omdatſe in ſterke menſchen te ſien is, daarom heeft menſe by de ſpieren gevoegt.

LATISSIMUS COLLI.

Het bovenſte deel van de brede halsſpier, klimt ſchuins naar voren toe opwaarts, en alwaarſe aan het onderſte kakebeen komt, hegt ſy hare onderſte veſeltjes van haar voorſte deel in den onderrand van het ſelve, onder het begin van den *Depreſſor anguli oris*; dog met hare opperveſeltjes doorboort ſy de ſelve en maakt het bovenſte deel van den *Depreſſor labii inferioris*: met haar agterdeel klimtſe opwaarts in de

wang en buigt ſig ſchuins naar den hoek van den mond, alwaar de *Riſorius SANTORINI*, alſoo genoemt, ſomwylen gevonden word. Dat deſe ſpier op ſig ſelfs is, heb ik gevonden, ſoo als de Figuur verbeelt.

STERNO- ET CLEIDO-MASTOÏDEUS.

Deſe ſpieren eindigen in de agterſte ſyde van het tepelbeen van het onderſte, tot aan het bovenſte, byna door het midden meer en meer agterwaarts, en in de naaſte delen van het ſelve wederſyds, en alwaar ſy ſig aanhegt, is het verhevener; dog ſy is breder in haar einde, dan de *Cleidomaſtoïdeus*, de welke ſig in den top van het tepelbeen aanhegt, ſmalder dan de voorgaande.

CORACOHYOÏDEUS.

Het deel van de *Coracohyoïdeus* ſpier, het welke ſig met een dun en ſenuagtig einde in het onderſte en voorſte deel naaſt den hoorn en het middelſte been aanhegt, en ſomtyds ook met de *Stylohyoïdeus* ſpier verbint.

STERNOHYOÏDEUS.

Het deel van de *Sternohyoïdeus* eindigt met een dun en ſenuagtig einde, in het onderſte deel van den *Baſis* van het *Os Hyoïdes*, naaſt het midden, en dit doetſe ook ſomwylen aan de ſyde van de *Coracohyoïdeus* ſpier.

STERNOTHYREOÏDEUS.

Het deel van de *Sternothyreoïdeus* eindigt ſig met ſyn breedt ſenuagtig einde in de langwerpige verhevenheid van de *Cartilago Thyreoïdea*, en gaat voorwaarts tot aan den hoorn des hoornbeens, gelyk de Figuur verbeelt, en ſy verſchildt ſomwylen in haar beloop en inhegting.

HY-

HYOTHYREOÏDEUS.

Deſe ſpier begint van het onderſte en inwendige deel van den *baſis* van het hoornbeen naaſt den hoorn, en tot het midden byna van den hoorn ſelfs. Deſe ſpier is in het begin dun en breed; daarna eenigſints dikker, en in het vervolg dunder behoudende byna de ſelfde breedte, nederwaarts gaande tot deſelve langwerpinge verhevenheidt van de *Thyreoïdea*, alwaar ſy ſig vaſt hegt, gelyk ook de *Sternothyreoïdeus*, en ſomtyds ook aan de onderkant van de *Thyreoïdea cartilago* voor den verheven kant. Door deſe ſpier trekken wy de *Thyreoïdea* om hoog, en drukken het hoornbeen om laag: als wanneer wy ſe beide te gelyk gebruiken; maar indien wy een alleen gebruiken konden, ſouden wy de ſelve ſchuins opwaarts trekken, en nederwaarts drukken.

BIVENTER MAXILLAE INFERIORIS.

Deſe ſpier is oorſprongkelyk uit het gootje in de binnenſte ſyde van het tepelbeen, en wel uit des ſelfs binnenſte lager rand, kromagtig om laag en weder opwaarts naar den onder rand van de kin voortlopende; alwaar ſy ſig naaſt de midden linie en de binnenkant inhegt, omtrent het midden van de kin. Sy is in het midden ſenuagtig, en in haar wederſydſe einde vleesagtig, daarom is ſy *Biventer*, dat is tweebuikig, genaamt. De eerſte buik, de welke in het begin niet ſeer breed is, word eerſt dikker, en ſtraks verlooptſe dunder en word ſenuagtig, in haar buitenſte deel naaſt den *Pterygoïdeus internus*, wordſe eerder en allengskens ſenuagtig, dit ſenuagtig deel is teder en lang, verandert ſig weder langſamerhand, en wel eerder aan de onderſyde in eenen dikkeren en brederen buik; die omtrent het kakebeen dunder en ſmalder, en van het begin eenige lengte verder, meeſt in de onderſyde ſenuagtig is. De eerſte buik is ook ſenuagtig, voornamentlyk alwaar hy begint, als ook aan de agterſyde: de twede, daar hy ſig inhegt. Dikwyls komt van den tweden buik een deel aflopen in ſommige lighamen merkwaardig, ſig vereenigende met den ſelven buik van den *Biventer* van de andere ſyde, of met een gelyk deel van den anderen *Biventer* aflopende. Het einde van den *tendo* word met een breed, dun, en ſlap ſenuagtig vlies omkleed, als met een ſoort van eenen ring, alwaar de *Sterno- Coraco-*

Stylo en *Mylohyoïdei* ſpieren te ſamen lopen. Daar komt ook uit het einde van den *tendo*, en van het ſenuagtig begin van den tweden buik, aan de onderſyde, een dun, breed ſenuagtig vlies, ſig by het voorgenoemde vlies voegende, gemeenlyk aan het voorſte deel van den *baſis* van het hoornbeen, met een breed einde tuſſchen de einden van de *Mylo-Sterno*, en *Coracohyoïdei* ſpieren; waar door de ſelve ſlap aan het *Os Hyoïdes* gehegt is. Daar door geſchied het, dat, indien het hoornbeen om laag getrokken is, deſe ſpier in het einde van de *tendo* en in het begin van den tweden buik ſig merkelyk naar de ſyde van het hoornbeen buigt, vaſtgehouden ſynde door de voorgenoemde vlieſen; en derhalven van het begin met den eerſten buik, en met den *tendo* regter naar voren, om laag tot de ſyde van het *Os Hyoïdes* voortloopt; en aldaar met het omgebogene ſenuagtig einde, en daarna met den tweden buik na voren, regt naar de kin opwaarts klimt. Dikwyls ſiet men, dat de *tendo* den *Stylohyoïdeus* in het midden doorboort. Deſe ſpier beweegt het onderſte kakebeen en het hooft. Sy trekt eigentlyk het onderſte kakebeen, van het bovenſte ſchuins agterwaarts om laag, het welke niet verhindert word door de voorgenoemde vlieſen, om dat de ſelve ſlapper ſyn, kan ſig de buik in malkanderen trekken, en regter en korter worden; als wanneer het hoornbeen geſpannen en onbeweeglyk gehouden is. Wanneer het onderſte kakebeen op een onbeweeglyk ſteunſel gehouden word, en de *Biventer* ſyne werking doende, trekt ſy het agterhooft neder- en het voorhooft met het bovenſte kakebeen opwaarts, door het voorwaarts trekken van het tepelbeen. Deſe ſpier is op ſulk eene manier van de natuur gemaakt, datſe in hare ſamentrekking kan regter worden, ſonder de omleggende delen in hare werking te beletten, nog van de ſelve belet te worden. Sy heeftſe gemaakt vleesagtig, alwaar plaats is om te verkorten en te herſtellen; dat is, van het begin tuſſchen het tepelbeen en het agterſte deel van het kakebeen, en in het einde onder het kakebeen: maar tuſſchen de *tendo*, alwaarſe onder het kakebeen door de engte gevoert word, aan de welke de natuur naby den *tendo* met twee buiken heeft voorſien, de eerſte, alwaarſe aan den hoek van het kakebeen komt, allengskens dunder; de twede, alwaarſe weder voortkomt, allengskens uit een dunder dikker word; het ſchynt mede, dat de natuur twee buiken aan deſe ſpier gegeven heeft, om dat 'er eene om de kleinte van het lighaam, niet ſterk genoeg ſoude

ge-

geweeſt ſyn, wegens de naauheid der plaatſe. Ook datſe eenen groteren *tendo* ſlap aan het hoornbeen gebonden heeft, om in ſyne plaats ſoo veel, als nodig is, gehouden te kunnen worden, en dat ſy ſig in het minſte van de plaats niet ſoude buigen, als wanneer wy de longpyp met het hoornbeen en de tong ſeer om laag drukken of optrekken, waar uit kan begrepen worden de werking deſer ſpiere, en de wyſe waar door, en de reede van hare byſondere geſteltheid.

STYLOHYOÏDEUS.

Deſe begint met eenen kleinen *tendo*, welke daarna door het uitwendige vleesagtige deel eenigſints voortloopt, haar begin is in het onderſte deel van het uitſteekſel *Styliformis* aan het *Os Temporis* behorende, naaſt het beentje, het welke aan het uitſteekſel verknogt is, in vele menſchen is het bewegelyk; of van des ſelfs deel in het begin van het beentje ſelfs; deſe ſpier word allengskens bequamer dog dun, en is byna lang rond, daarna wordſe wederom dunder: gaat ſchuins om laag naar voren tot het hoornbeen, en hegt ſig met ſyn dun ſenuagtig einde aan het voorſte en onderſte deel en aan het middelſtuk van het *os Hyoïdes*, alwaar den hoorn met het ſelve gebonden is, ſtraks boven den *Coracohyoïdeus*, met den welken ſy ſig dikwyls met een deel vereenigt. In ſommige hegt ſy ſig niet in het middelſtuk van het hoornbeen, maar aan deſſelfs hoorn naaſt het middelſtuk, dikwyls werdſe gevonden doorboort te ſyn van den *Biventer*, gelyk in de beſchryving van den *Biventer* geſegt en in de verbeelding getoont is; want dikwyls, wanneer ſy naar het hoornbeen nadert, verdeelt ſy ſig in tween, tuſſchen de welke de *tendo* van den *Biventer* doorloopt en maakt het ſelve deel platter en allengskens dunder, ſenuagtig, ſmalder en kort: de welke ſig, na dat de *tendo* van den *Biventer* daar tuſſchen uitgekomen is, vereenigt in een ſenuagtig, kort, dun, en ſcherp einde, het word ſomtyds in twee delen onderſcheiden, tuſſchen de welke de *tendo* van den *Biventer* langs gaat, men vind ook dat deſe ſpier in de regter ſyde doorboort is, en die in de ſlinker niet, en ſomtydts ontbreekt 'er een, wanneer deſe ſpier alleen werkt, ſoude ſe het hoornbeen opwaarts, ſchuins en te gelyk agterwaarts en in de ſyde trekken: maar om dat de regter en ſlinker met gelyke kragt werkt, trekken ſy het ſelve been naar agteren opwaarts.

STYLOHYOÏDEUS ALTER.

Sommige menſchen hebben ook nog eene andere van deſen naam byna gelyk aan de voorgenoemde, maar veel dunder, tot het ſelve gebruik. Somtyds heeft men gevonden, datſe van de onderſyde van het uitſteekſel voortkomt en met de voorgenoemde voortgaat, maar datſe eerder eenen dunnen ſmallen *tendo* uitmakt, en in ſommige eenigſints breedt; anders iſſe in haar einde ſmal en ſenuagtig: ook dat ſy ſig hegt aan de ſyde van het ſaad beentje, *Graniformis* van het *Os Hyoïdes* naaſt den hoorn; ſomtyds ook aan het naaſte einde van den hoorn. In een ander lighaam nam ſy haren oorſprong met de *Stylopharyngeus* met eenen dunnen en langen *tendo*; daarna allengskens dik, vleesagtig en in het vervolg in tween verdeelt, ſchynende twee ſpieren te ſyn.

STYLOGLOSSUS.

Van het ſelve uitſteekſel komt deſe ſpier, ſy is dun, en de langſte van de tonge ſpieren en wel van dit deel, het welk beweeglyk is in jonge menſchen; maar gemeenlyk byna van deſſelfs einde, anders in het midden van deſſelfs lengte; en van het bovenſte inwendige deel; ook dikwyls van het naby leggende *Ligamentum*, het welke is tuſſchen het uitſteekſel, en den hoek van het kakebeen. Hier word ſy allengskens breder, eerſt ſenuagtig, dun en eng genoeg: daarna geheel vleesagtig, en eerſt een weinig dik, daarna allengskens dunder, gaat naar voren inwendig, naar het onderſte en ſyde deel van de tong; in het welke ſy ſig verſpreidende verdwynt, naaſt het einde van de *Ceratoglossus* en *Baſioglossus*, voortgaande met dunne boſſen van veſeltjes tot aan het voorſte deel van de tong. Men vind ook, dat deſe ſpier, alwaar ſy aan het einde van de *Ceratoglossus* gekomen is, een deel van haar onderſte deel om laag buigt, en met het ſelve deel ſig vereenigt, met het opklimmende deel van de *Ceratoglossus* en *Geniogloſſus*. Sy trekt de tong ſchuins naar de ſyde agterwaarts; en trekt de ſelve om laag gedrukt ſynde, opwaarts. Sy kan ook het hoornbeen opbeuren, om datſe vereenigt is met den *Ceratoglossus* en het vlies van den mond met de *Geniogloſſus* drukken. Sy verbreden de tong, indien de regter en ſlinker te gelyk werken.

STY-

STYLOPHARYNGEUS.

Deſe ſpier komt van de onder en binnen kant van de *proceſſus Styliformis* van dat deel, het welke beweeglyk is in jonge menſchen. Sy is in het begin dun, ſenuagtig, allengskens dikker, in het vervolg dunder, byna rond, maar een weinig breeder dan dik, en ſy verbreedt ſig allengskens van haar begin na voren toe, en ſy gaat te gelyk binnewaarts om laag, tot de ſyde van den ſlokdarm, en hegt ſig aan het vlies, waar uit de ſelve eigentlyk beſtaat: en gaat met de ſelve om laag, daarna wordſe breder en dunder, vereenigt ſig met haar einde aan of met de *Palatopharyngeus*; met welke ſy een gemeen einde maakt, het welke met de *Pharynx* en de *Cartilago Thyreoïdea* voortgaat. Het voorſte deel, het welke ſig in de *Thyreoïdea* hegt, loopt langs het vlies van de *Pharynx*, en daarna langs de binnen ſyde van de *Thyreoïdea* ſig verbredende door het vlies, het welke de binnen ſyde van de *Larynx* bekleet, en verdwynt met dunne en ſig allengskens verſpreidende veſeltjes. Sy geeft ook ſomtyds een deeltje aan de bovenſte *Conſtrictor Pharyngis*. Sy trekt de *Thyreoïdea* met de *Pharynx* eenigſints agterwaarts en te gelyk uitwaarts om hoog; waar door ſy den *Pharynx* verkort. Indien de regter en ſlinker te gelyk werken, openen ſy den ſlokdarm, aan welken ſy aangehegt ſyn, naar de ſyde.

MYLOHYOÏDEUS.

Mylohyoïdeus is de ſpier, de welke van het onderſte kakebeen, ſoo verre het in de wang is, ſtrekt tot het *os Hyoïdes*, wiens ſenuagtige oorſprong is, van het uitſteekſel langs de binnenſyde van het kakebeen, van de laatſte kies tot de *Symphyſis*, uit het binnenſte deel ſchuins voortkomende: van wiens lengte ſy geheel voortgaat tot hare tegen overſtaande ſpier ſchuins naar vooren, waar mede ſy ſig vereenigt door de gehele tuſſchenwydte, het welk is te verſtaan van den omtrek van het onderſte kakebeen tot het hoornbeen; het welke ſy maar met haar agterſte deel aanraakt. Derhalven eindigt ſy ſig eensdeels met haar brede dunne ſenuagtig deel aan het voorſte en onderſte middelſtuk van het hoornbeen: anderdeels aan haars gelyk ſynde tegen overſtaande ſpier, met de welke ſy in hare vereeniging dikwyls een dunne ſenuagtige linie of ſtreep maakt, ook ſomtyds in haar onderſte deel een dun, breed, ſenuagtig

vlies; anders of in het overige beſtaat ſy uit vleesagtige veſeltjes. Het voorſte deel is het kortſte; het naaſt volgende langer: het langſte ſtrekt tot aan het hoornbeen. Deſe ſpier is plat en byna van de ſelfde breedte van het begin tot aan het einde: ſy is matig dik; in het begin word ſy tamelyk dik, en allengskens verdunt ſy ſig. Om dat de regter en ſlinker ſpier in het grootſte deel ſig vereenigen, weshalven kunnen ſy voor eene ſpier genomen worden, om dat ſy eene werking doen, en ſy drukken haar boven leggende delen om hoog. Sy trekken het hoornbeen om hoog, als wannneer het omlaag getrokken is; daarna ſtellen ſy het ſelve vaſt.

GENIOHYOÏDEUS.

De *Geniohyoïdeus* ſpier haren oorſprong nemende van het onderſte kakebeen, maar van dat deel in de binnen ſyde, alwaar men in het midden tegen over de kin eene ongelyke of ruwe verheventheid vind, van deſſelfs onderſte deeltje; voorloopt naar het kuiltje, het welke is in het bovenſte en voorſte deel in het middelſtuk van het hoornbeen. De buiten gewone wiſſelvalligheden ſullen wy agter laten te beſchryven. Senuagtig en teer beginnende wordſe eerſt eenigſints dik, daarna dunder en breder tot het einde, insgelyks de overſydſche ſpier, de welke te ſamen in haar voorſte en agterſte deel, alwaarſe haars gelyke aanraakt, wordſe plat. Deſe ſpier trekt het hoornbeen naar de kin. Het hoornbeen om laag gedrukt en vaſt genoeg geſpannen ſynde, kanſe miſſchien het kakebeen om laag trekken.

CERATOGLOSSUS.

De *Ceratogloſſus* en *Baſiogloſſus* ſyn breder en korter dan de *Styloglosſus*; daarenboven dun en geheel vleesagtig. Haar oorſprong is van het buitenſte deel van de onderkant des hoorbeens, dikwyls van deſſelfs einde tot aan den *Baſis*; ſy klimt een weinig uitwaarts op, allengskens enger. Sy verſpreid haar veſeltjes door het onderſte, agterſte, en ſyde deel van de tong, welke ſy om laag en inwendig naar agteren trekt, en wanneer ſy met haar weergade werkt, trekt ſy de tong van de ſyde en verſmaltſe. Miſſchien trekt ſy het hoornbeen (indien de tong meer als de ſelve geſpannen of opgetrokken is) om hoog. En ſy is met ſommige

van

van hare agterſte veſeltjes gemeen aan den *Styloglossus*, den welke ſy ook om laag trekt.

BASIOGLOSSUS.

Deſe is groter, en in het begin ſmalder, haar oorſprong is van het onderſte, en voorſte deel des middelſtuks van het hoornbeen; digt by den hoorn, en des ſelfs hoorns naaſte deel: klimtſe op gelyk de voorgaande, maar allengskens breder: ſy eindigt in de tong, gelyk de ſelfde, maar ſy beweegt het ſelve deel van de tong, in het welke ſy ſig eindigt, en ſy trekt het ſelve in een, gelyk de *Ceratogloſſus* het ſyne: en miſſchien trekt ſy ook het *Os Hyoïdes*, gelyk wy van den *Ceratogloſſus* geſegt hebben, om hoog.

CHONDROGLOSSUS.

Deſe kleine ſpier neemt haren oorſprong uit het bovendeel van het ſaadbeentje *Graniformis*, ſomtyds ook van het naaſte deel van het hoornbeen, loopt opwaarts in de tong en vereenigt ſig met de *Genioglossus*, wiens veſeltjes de ſelve omvangen, ſy hegt ſig in het onderſte deel van den wortel der tonge, aan de ſyde naaſt het begin van de *Lingualis*. De uitwerking van dit kleine ſpiertje is byna aan de voorgaande gelyk, dog minder of geringer in kragt.

GENIOGLOSSUS.

De grootſte onder alle de ſpieren van de tong is deſe. Haar begin is naauw en ſenuagtig, voortkomende even boven de *Geniohyoïdeus*, van het ongelyke heuveltje, het welke is in de binnenſyde van het onderſte kakebeen, by des ſelfs ſamenvoeging. In het begin word ſy een weinig dik, en ſtraks verſmaltſe ſig. Ook verſpreidſe ſig byſonderlyk, gaande naar het onderſte en agterſte deel van de tong, in welker lengte omtrent het midden ſy ſig vermengt; en ook looptſe nog verder aan het onderſte deel van de tong. Hare veſeltjes verſpreiden ſig als van een punt door de lengte van de tong. De bovenſte veſeltjes ſyn de kortſte, gaande agterwaarts onder het vlies van den mond naar de tong, en tot de ſelve gekomen ſynde, loopenſe naar haar voorſte punt: de

volgende hoe lager ſy ſyn, hoe langer en ook hoe wyder ſy ſig van de punt in de tong vermengen. Om welke rede alle de veſeltjes de tong naar voren trekken, maar om haren verſcheidenen loop, de welke de geſteltenis van de tong op verſcheiden wyſen verandert. Waar ſy aan de tong gekomen ſyn, buigenſe ſig naar de ſyde, boven de *Ceratogloſſus* en *Baſiogloſſus* naar de kant van de tong voortlopende. Met haar onderſte veſeltjes by den *Baſis* van de tong, maaktſe een dun, kort, en aan het einde ſomtyds byna een ſenuagtig bosje; met het welke ſy ſig in het bovenſte deel van het ſaadbeentje van het hoornbeen aanhegt, en aldaar aan de ſyde buigt ſy boven het bosje vele dunne bosjes naar de ſyde om hoog door het vlies van de ſlokdarm; wiens meeſte deel gaat naar het binnenſte deel van de *Ceratogloſſus*: een deel loopt door de ſyde van den ſlokdarm naar agter en naar om hoog: en een deel ſchynt ſig te vereenigen met de bovenſte *Conſtrictor* van den ſlokdarm; en ook een deel met den *Styloglosſus*. Derhalven kan ſy het *Os Hyoïdes* naar de kin trekken: het vlies van den ſlokdarm ſpannen, drukken en ſamentrekken. Voor het overige kan de *Genioglosſus* in tweën verdeelt worden, in een ſyde-en middel ſpier: die van de ſyde is aan de middelſte van de buitenſyde verbonden, en hegt ſig met de ſelve byna de geheele lengte van de tong tot de punt: de middel is een weinig groter, en behoort niet alleen tot de gehele middellengte der tonge, maar ook tot het hoornbeen, en loopt aan de ſyde van den Slokdarm. Gelyk te vooren geſegt is. Maar alwaar de regter en ſlinker *Genioglosſus* by het agterſte deel van den wortel der tonge ſig raken, en vereenigen: aldaar, of van de ſelve, of van de tong ſelfs, klimmen veſeltjes, makende langſamerhandt een klein en eng bosje, het welke naar het *Ligamentum medium* of middelband van de *Epiglottis* voortgaande, behoort tot des ſelfs rug, beurt en buigt het ſelve naar voren.

LINGUALIS.

Deſe ſpier is geheel in het onderſte deel van de tong, tuſſchen haar midden en de ſyde gehegt, voortkomende uit den wortel van de tong, naar des ſelfs punt lopende, in het welke ſy ſig allengskens verlieſt, of verdwynt. Sy is eenigermate breed, en dun. In haren loop vermengt ſy ſig met den *Baſiogloſſus*, alwaar de ſelve ſig in de tong vermengt;

mengt; daarna met den *Styloglossus*, tot aan de punt van de tong: Als ook met den *Genioglossus*, langs de tong des selfs veseltjes kruissende. Sy krygt ook eenige bosjes van den *Genioglossus*, tusschen des selfs deel, het welke sig naar de syde buigt, al voortgaande naar den *Ceratoglossus*; en tusschen het deel, het welke sig aldaar in de tong hegt, voortkomende. Sy verkort de tong, trektse in malkanderen en kromtse nederwaarts, en trekt de punt van de selve in den grond van de mond.

PHARYNGIS CONSTRICTOR INFERIOR.

De spieren van den slokdarm syn breed en dun, samentrekkers genoemt, door welk dekssel de slokdarm van buiten is bekleedt. Wy meenen datse niet voor eene kunnen genomen worden, om datse van vele en verscheiden delen voortkomen; en datse ook niet in soo vele spieren moeten verdeelt worden, van hoe vele delen sy beginnen. Voor eene spier kunnen sy niet genomen worden, om datse eerstelyk genoeg onderscheiden syn in de regter en slinker; maar klaarblykelyk van wederzyds in drie, en ook synse eenigsints onderscheiden in hare werking. Sy moeten ook in soo vele spieren niet verdeelt worden, om dat 'er in der daad alleen van wedersyden drie syn, maar van dese delen te samen komen, gelyk vele andere, en ook grotere spieren, de welke wy nogtans niet verdelen: het is ook van geen nut hier sulke kleine verdelingen te maken, en in eene saak, die niet gemakkelyk is, de moeielykheid te vergroten voor die gene, die dese saken begeren te weten. Die van dese ses aan wedersyde de onderste is, buigt sig van de *Cartilago Crico-* en *Thyreoïdea* agterwaarts, omringt het onderste deel van den slokdarm, tot syn midden en agterste deel, alwaar sy sig met haars gelyke vereenigt. Gelykse breed is, alsoo is ook haar begin, maar in sommige delen verdeelt: ten eersten begint het enger van het onderste deel van de buitensyde des kringknorbeens *Cricoïdea*, by syn agterdeel, straks onder het onderste uitsteeksel van het harnasformige kraakbeen, *Thyreoïdea* genaamt, welk uitsteeksel omvat het knorkringbeen: daarna nauw, van het buitenste deel des ondersten uitsteeksels van het voorgenoemde harnasformige kraakbeen; daarna met een groter beginsel van des selfs knorbeen langwerpige verheventheid, in welke de *Sternothyreo-* en *Hyothyreoïdeus* syn ingevoegt: daarna met een eng beginsel,

van het heuveltje, het welke in het ſelve knorbeen is aan de wortel van des ſelfs bovenſte uitſteekſel; ſomtyds van het buitenſte deel van des ſelfs kant welke is boven het heuveltje: daaren boven krygt ſy ook een deel in het midden tuſſchen de twee uitterſte delen van de *Sternothyreoïdeus*, ſomtydts van de *Cricothyreoïdeus* tuſſchen de twee voorſte delen. Haar onderſte veſeltjes ſyn ſeer dun; de volgende groter. De onderſte meer dwars; elk van de volgende klimmen meer en meer opwaarts: weshalven hoe hoger elk is, hoe langer, en derhalven komenſe by malkanderen van wederſyden eenen ſcherpen hoek makende: maar de meeſte onderſte van de ſelve veſeltjes, de welke van de *Cartilago Cricoïdea* voortkomen, ſyn de regtere veel eerder met eene krommeleiding aan de ſlinker gemeen. Alſoo de regter en ſlinker vereenigt ſynde, alwaar ſy ſig om den ſlokdarm buigen, ſtrekken ſy ſig in een lange punt opwaarts, ſy eindigen ſomtyds met des ſelfs ſpits einde eenigſins boven de middelſte lengte van den ſlokdarm. Alwaarſe naaſt de volgende ſamentrekkers leggen, in het einde vermengen hare veſeltjes ſig met de ſelve. Sy trekken den ſlokdarm te ſamen: en miſſchien met haar bovenſte deel de lugtpyp opwaarts.

PHARYNGIS CONSTRICTOR MEDIUS.

Op de ſelve wyſe omringt de *Conſtrictor medius* het middelſte van den ſlokdarm, en in deſſelfs agterſte deel komtſe overeen met de ſpier van de tegen overſtaande ſyde, voortkomende van het hoornbeen. Sy begint eng; maar daarna verbreedt ſy ſig ſeer. Derhalven hare veſeltjes verſpreiden ſig als van een punt ſtraalswyſe, de onderſte ſyn de kortſte, en byna dwars; de andere, gelyk ſy hoger ſyn, ſoo ſynſe ook langer, en klimmen meer opwaarts: weshalven, alwaar de regter en de ſlinker te ſamen komen, makenſe ſcherper hoeken, hoe hooger ſy ſyn. Deſe ſpieren eindigen ſig boven in een langwerpige punt, gelyk de onderſte ſamentrekkende ſpieren, het welk klimt aan de agterſyde van den ſlokdarm opwaarts, ſenuagtig en dun, dog niet tot het grote gat aan den onderkant van het *Os Occipitis*, maar eindigt in den ſlokdarm. Dieshalven trekken ſy het *Os Hyoïdes* en den *Larynx* opwaarts: ſy vernauwen, verkorten en beuren den ſlokdarm op. In ſommige neemt de ſpier ſynen oorſprong byna van de gehele bovenſyde van den hoorn

des

des hoornbeens; en ſomtyds ook van het aanwas, koornbeentje genaamt; in andere alleen van het koornbeentje: in andere wederom met twee hoofden ſtraks te ſamen lopende; het eene hooft komt van het bovenſte en buitenſte deel van den hoorn en is breeder, het andere van het koornbeentje.

CONSTRICTOR PHARYNGIS SUPERIOR.

Deſe ſpier omringt den ſlokdarm, gelyk de andere, dog alleenlyk haar bovenſte deel; komt ook gelyk de andere van de ſyde, vermengt en vereenigt ſig in haar einde met ſyn gelyke ſpier. De delen, waar van ſy oorſprong neemt, ſyn deeſe: Eerſtelyk het deel van de *Genioglossus*, welke ſig om de ſyde van den ſlokdarm buigt, gelyk wy te voren geſegt hebben: boven dat deel, de ſyde van den wortel der tonge, alwaar de *Styloglossus* eerſt den *Ceratoglossus* aanraakt; dieshalve het een dun deel is: daarna is het inwendig deel van het onderſte kakebeen, naby de agterſte kies: daarna is het middendeel van het begin van den *Buccinator*, aan wien ſy gemeen is: daarna is het inwendig deel van de gehele lengte van het haakje van de *Proceſſus Pterygoïdeus*, en des ſelfs binnenſte blad aan den wortel van den haak: en ook gemeenlyk het bovenſte deel van den agterkant van de ſenuagtigheid der omgebogene ſpier *Circumflexus palati*, alwaar ſy ſig om het haakje buigt. Men bevind ook dikwyls, dat tot haar bovenſte deel een deel komt van het *Os Petroſum*, van de ſyde ſig agterwaarts buigende, dun ſig verbredende, en alwaar het ſig verbreed, is het ſeer dun: ſomtyds ook een klein bosje van het uitſteekſel *Styliformis* genoemt, komende van de binnenſyde van de *Stylopharyngeus*: anders een diergelyk bosje naar haar onderſte deel, maar afwykende van het bovenſte en het inwendige deel van de *Stylopharyngeus*, alwaar de ſelve ſig aan den ſlokdarm hegt. Voortlopende maakt ſy eenen kromagtigen kant, welke boven open is; en ſy buigt ſig met de ſelve onder den *Levator palati mollis*, en onder de *Tuba Euſtachiana* door de ſyde rugwaarts naar boven, de volgende veſeltjes houden den ſelven loop, uitgenomen dat hoe meer ſy onder ſyn, hoe meer ſy dwars naar het einde lopen. Maar de onderſte, welke de eerſte van de ſelve van het onderſte kakebeen komen, buigen ſig van de voorgaande nederwaarts naar voren en vereenigen ſig met de veſeltjes van den *Genioglossus*. In't overigen

hegt ſig het einde van deſe ſpier, uitgenomen de afwykende veſeltjes, in den middelſten ſamentrekker. Sy drukt het deel, het welke ſy omringt, van den ſlokdarm, vernauwt en trekt het naar vooren en opwaarts. Het deel, het welke van de ſenuwen van den *Circumflexus palati* begint, trekt het *Palatum molle* nederwaarts.

SALPINGOPHARYNGEUS.

Deſe is de kleinſte onder alle de ſpieren van de *Pharynx* beginnende van het onderſte en voorſte knorbeenagtige deel van de *Tuba Euſtachiana* naaſt het einde, na dat ſy een merkelyk deel in den agterkant van de *Pharynx* om laag gegaan heeft, vereenigt ſy ſig met den *Palatopharyngeus*, en met den ſelven vermengt ſynde, looptſe voort en verdwynt; in het begin iſſe dun, ſmal, ſenuagtig; daarna een weinig dikker; alwaar ſy naar de *Palatopharyngeus* gaat, word ſe breder; en alwaar ſy met hem voortloopt, wordſe meer en meer dunder. Sy trekt den *Pharynx* eenigſints voorwaarts om hoog; en verkort den ſelven. En doet ook eenigſints de *tuba* afwyken.

PALATOPHARYNGEUS.

Deſe ſpier begint uit de middel breedte van het *Pallatum molle*, van den agterkant van het beenige verhemelte tot den wortel van de huig, met een breed begin: maar op die wyſe, dat de regter met de ſlinker vereenigt is, en ook van het voorſte deel langs den agterkant van het *Palatum oſſeum*, midden tuſſchen de *Aponeuroſes* van de *Circumflexi*, uit het ſenuagtige vlies (het welke uit de neus komende door het bovenſte deel van het *Pallatum molle* voortgaat) eensdeels begint, en krygt een bosje, het welke uit den agterkant van de *Aponeuroſis* van de *Circumflexus* komt. Dit begin is dun, maar dunder omtrent den wortel van de *Uvula*. Daarna gaat de regter en ſlinker van malkanderen, en maken met hare veſeltjes hoeken naar agteren open en wel voornamentlyk met de voorſte, minder en minder met de volgende. Dieshaven looptſe door het *Palatum molle*, en word in haren loop door het ſelve allengskens dunder; met de agterſte veſeltjes byna dwars, met de andere voorſte veſeltjes meer agterwaarts. Alwaarſe aan het einde van het *Palatum*

komt,

komt, buigt sy sig eenigsints agterwaarts, en word wederom allengskens breder, en gaat aan de syde van de *Pharynx* om laag, schuins agterwaarts; en wanneer sy byna aan het agterste deel gekomen is, soo vereenigtse sig niet verre van daar met de *Stylopharyngeus* en de *Salpingopharyngeus*, gelyk wy te voren gesegt hebben. Het gemene einde van dese drie spieren, door de agterzyde van *Pharynx* lopende, verbreedt en verdunt sig, en op het laatste hegt het sig eensdeels aan de *Cartilago Thyreoïdea*, en des selfs buitenzyde aan den wortel van het bovenste uitsteeksel, en de gehele agterkant, onder het selve uitsteeksel: anderendeels verdwyntse in het onderdeel van het vlies van de *Pharynx*, houdende met haars gelyke; des selfs breedte, dewelke is tusschen de agterkanten van de *Thyreoïdea*, met de welke als ook met den *Constrictor* soo wel met de middelste, als met de onderste sy hare veseltjes vermengt. Alwaarse van het *Palatum* door de *Pharynx* om laag gaat, looptse door de bogen, de welke in den keel van den wortel van de huig naast de amandelen afwykt. Indien de *Palatopharyngei* te gelyk werken, gelyk sy altyd schynen te doen, trekken sy het *Palatum molle*, voornamentlyk des selfs syde naar de *Uvula* nederwaarts: buigen en maken het selve onder en voorwaarts hol, en trekken het selve uit de syde in een: en sy syn de tegenwerkers van den agterkant van de *Circumflexi*. Sy trekken ten selven tyde de *Pharynx* opwaarts, en makense korter, en slapper. Dese voornamentlyk, indien wy inslikken, drukken de spys en drank uit den keel nederwaarts; en sluiten den weg toe, welke naar de neus open is; dit doense door hulp van de bovenste *Constrictores Pharyngis* en de tong. Want sy trekken het *Palatum molle* in een, en om laag tegen de tong; waar door sy nederwaarts drukken dat gene, het welke moet ingeslokt worden, door dien het selve onder het *Palatum molle* is; en beletten, dat door des selfs drukking het *Palatum* niet opwaarts wyke, waar door iets soude kunnen in de neus vallen of komen. Om dat in den selven tyd de bovenste *Constrictores* het keelgat om het *Palatum* in een trekken, en daar mede het selve drukken, en van den agterkant sluiten, dat niets door het midden in de neus kan komen; en van den agterkant drukt sy tegen de tong, het gene dat moet ingeslokt worden. In dien selven tyd, dat de *Palatopharyngei* en *Constrictores superiores* de voorgesegde werking doen, klimt het agterdeel van de tong op tegen het *Palatum molle*, als dan dringt sy het agterdeel van de keel. Waar door niet alleen de tong, het *Palatum molle*, en de agter-

terſyde van de keel, ſig ſoo nauw ſluiten, dat 'er geene tuſſchenwydte overblyft: maar datſe ſig onder haar ſelfs alſoo drukken, dat, indien ſy iets houden om te ſlikken, het ſelve van alle kanten, uitgenomen van de onderſte, drukken; en het ſelve in de *Pharynx* dryven, de welke de *Palatopharyngei* door haare ſamentrekking opbeuren, op dat ſe te gemoet komen het gene dat moeſt ingeſlokt worden; en verwyderen de ſelve, om gemakkelyker te kunnen ontfangen; in deſe werking worden ſy geholpen van de *Stylo-* en *Salpingopharyngei.*

CONSTRICTOR ISTHMI FAUCIUM.

Dit vleesagtige deel, niet ongelyk aan eene ſpier, is klein, eenigſins breet, uit vleesagtige veſeltjes beſtaande, gaat van den bovenſten kant omtrent den wortel der tonge naar boven boogswyſe naar het *Palatum molle*; verbreedt ſig door het ſelve, tot dat ſy met hares gelyken van de andere ſyde komende ſig vereenigt. In het *Palatum* is ſy verbonden met het begin van de *Palatopharyngei.* Sy loopt tuſſchen de tong en het *Palatum* voor de amandelen, door den boog, de welke in de keel van de ſyde der tonge naar het *Pallatum molle* loopt. Sy trekt het *Palatum* naar de tong in een, maakt het *Palatum* hol tegenover de tong; ſy drukt de ſelve tegen het *Palatum:* deſe met hare weergade door haar ſamentrekken vernauwt de tuſſchen-engte van de keel.

LEVATOR PALATI MOLLIS.

Deſe ſpier werkt op eene tegen geſtelde wyſe als de *Palatopharyngei* en de *Conſtrictores*, waar van op ſyne plaats geſproken is; want ſy trekken beide een groot deel van het *Palatum molle* agterwaarts om hoog, waarom ſe alſoo genoemt worden. Sy neemt haren waren oorſprong van het einde van het *Os petroſum*, alwaar het van de *tuba Euſtachiana* doorboort is; en wel van het onderſte deel van deſſelfs gootjes einde, ſtraks onder het begin van de *tuba*, deſſelfs been, het welke in het geheel week is. Sy is in het begin dun, ſmal, ſenuagtig; daarna wordſe vleesagtig, dikker, breder, byna rond, maar aan de ſyde platter; daarna wederom dunder, ſy gaat voort ſig verbredende, en verdunnende dog allengskens. En by het *Palatum molle* gaatſe nederwaarts naar voren inwendig; alwaarſe het *Palatum molle* aanraakt,

word-

wordſe byſonder breder. Daarna looptſe door het ſelve, en vereenigt ſig met het ſelve, met hare veſeltjes tot des ſelfs middelbreedte, maar te gelyk ſchuins naar voren voortgaande; daar ſy ſig het meeſte ſoo verbreedt, datſe bereikt de gehele lengte van het *Palatum molle*, de welke is van de agterkant van het *Palatum oſſeum*, tot den wortel van de *Uvula*. De veſeltjes komen in het midden van de regter en ſlinker ſyde van het *Palatum* ſoo by een, en in een, datſe hoeken naar agteren open in haren ſamenloop maken; waar van de voorſte kleinder ſyn. Sy vermengen ſig ook in het *Palatum* met de *Palatopharyngei*. Sy vereenigen ſig ook op de ſelve wyſe aan het voorſte deel met een ſenuagtig dun einde en met het ſenuagtig dun vlies, het welke uit de neus komende ſig door de oppervlakte van het *Palatum molle* verſpreidt; en het ſchynt, datſe met het ſelve tot het midden van den agterkant aan het *Palatum molle* reiken. Dit ſyn de ſpieren, de welke, wanneer ſy het *Palatum molle* agterwaarts optrekken, den weg, de welke uit den mond en uit de keel in de neus open is, toeſluiten, in dien ſelven tyd, in welken wy met open mond, en neus, dog maar alleen met den mond adem ſcheppen. Want op twederleië wyſe word de weg uit de keel in de neus geſloten. Ten eerſten, indien wy met open neus alleen door den mond lugt ſcheppen; in welken tyd het *Palatum molle* opgetrokken, en daar door de weg in de neus geſloten word; dit ſyn de werkingen van de *Levatores palati*: alhoewel byna in den ſelven tyd de bovenſte *Conſtrictores Pharyngis* ook de keel langs het *Palatum molle* vernauwen. Ten tweden, indien wy ſlikken; in welken tyd het *Palatum molle* van de ſyde getrokken ſynde, naar onderen door de *Palatopharyngei* gedrukt word, en de keel naaſt het *Palatum* dwars in een getrokken ſynde, tot het ſelve bequaam gemaakt, en aangedrukt word: door de *Conſtrictores pharyngis ſuperiores*. De eerſte wyſe kunnen wy ligtelyk merken, indien wy voor eenen ſpiegel in de keel ſien, de tong neder gedrukt ſynde, tragten alleenlyk door den mond adem te ſcheppen: De twede wyſe, indien men den vinger in de keel brengt en willens ſynde te ſlikken; waar door de ſelve van het *Palatum molle* en de keelgaten, in een getrokken zynde, gedrukt en om laag gedreven word. Dat het eerſte geſchied door de *Levatores*, en *Conſtrictores*; dat het twede geſchied door de *Palatopharyngei*, en de ſelve *Conſtrictores*, leerd de reden van hare geſteltenis, vergeleken ſynde met het gene, het welke geſchied. Wy keren weder tot de *Levatores*, die verheffen

niet alleen het *Palatum*, maar veranderen ook de figuur van het ſelve. Wanneer men door den mond, en de neus, op den ſelven tyd open zynde, lugt ſchept, verheffen wy het gehele *Palatum molle*, maar op eene ſekere wyſe, de welke wy met woorden ſullen aantonen. Des ſelfs voorſte deel word alſoo verheven, dat het met ſyne grootte, allengskens meer en meer ſchuins agterwaarts opklimt, en den weg tot de neus ſluit: maar voornamentlyk word het middelſte deel door ſyne lengte verheven; waar door het van de onderſyde hol, en naar de kanten plat word. Maar het agterſte deel blyft ſlap, afhangende van het voorſte, en met ſyne grootte, in het voorſte deel naar den mond; en met het agterſte deel naar de keelgaten gekeert: en met het middelſte maakt het eenen hoek, om dat de zyden regter van een lopen naar weerszyden. Ook werden de bogen uit de kele door de ſyde naar het *Palatum* opklimmende byna regt, en uit de ſyde naar den wortel van de *Uvula* naderen ſy tot eenen hoek, en ſy worden door haar lengte van een getrokken ſynde geſpannen. Die van de tong opklimmende bogen worden ook regt en geſpannen. Dit alles geſchied door de werking van de *Levatores:* van wegen de verſcheidene ſamenvoeging, beweeglykheid, en ſagtheid der delen van het *Palatum molle*.

CIRCUMFLEXUS PALATI.

Deſe ſpier word wegens ſyne geſtalte of loop alſoo benoemt, ſy heeft twee hoofden, waar van een het voornaamſte en grootſte is; neemt ſyn begin van het uiterſte *Os petroſum*, naaſt de uitwendige ſyde van den voorgaanden *Levator*; van den binnenſten wortel van de ſpitſe verheventheid van het *Os multiforme*, de welke is naaſt het gat van de derden tak, van het vyfde paar ſenuen; van het inwendige deel des ſelfs langwerpige verheeventheid, de welke is uit het ſelve been tuſſchen het voor geſeide gaatje, en het *Os petroſum*; uit eene langwerpige goot, de welke in den wortel der binnen vlakte van de *Proceſſus aliformis* gedrukt is, en van het uitwendige deel: des ſelfs hoofts begin is dun en ſenuagtig, alwaar het van het *Os petroſum*, en van de ſcherpe verheventheid van het *Os multiforme*, of veelvoudige been, voortkomt: het is daar vleesagtig, alwaar het van de langwerpige verheventheid en de goot komt; en wel dun, alwaar het van de verheventheid; dikker, alwaar het uit

de

de goot voorkomt. Het tweede is vaſt met een eng, ſenuagtig, dun begin aan het bovenſte deel van de uitwendige knorbeenagtige ſyde, de welke tot de *tuba Euſtachiana* gerekent word, niet wydt van des ſelfs beenagtige deel. Deſe hoofden ſyn onder ſig vereenigt gelyk twee blaatjes, en lopen ſtraks te ſamen in eene dunne, brede, allengskens ſmalder, en allengskens eerſt dikker, daarna dunder ſpier, de welke voorwaarts langs het uitwendige deel van de binnen vlakte der *Proceſſus Pterygoïdeus* loopt, en alwaar ſy aan des ſelfs einde komt, verandert ſy ſig in eenen breden *tendo*. Deſe buigt ſig om den haak van de *Proceſſus Pterygoïdeus*, daarna gaat de *tendo* voort, ſig verbredende door het begin van het *Palatum molle*, naar den agterſten krommenrand van het *Palatum oſſeum*, en hegt ſig in het ſelve tot aan den naat van het *Palatum* gelyk als een ſenuagtig vlies, en hegt ſig ook ſeer vaſt aan het ſenuagtig vlies, het welke uit de neus komt, en loopt door de bovenſte vlakte van het *Palatum molle*. En daaren boven vind men dikwyls, dat des ſelfs ſenuagtig vlies van den agterkant een bosje geeft aan den bovenſten *Conſtrictor Pharyngis*, en aan de *Palatopharyngeus*. Dat ook het voorſte deel van deſe ſpier ſig niet om den haak buigt, maar eer ſy aan den haak komt, ſig ook eindigt, en datſe met een ſenuagtig einde ſig inhegt aan het onderſte deel van de *Proceſſus pterygoïdeus* aan de uitwendige ſyde van den wortel van den haak, met een veel kleinder deel, als met welke ſy ſig buigt. Wat haar werking is, die is ons gebleken, datſe ſpant, ſchudt, om laag te gelyk naar de ſyde en voorwaarts eenigſints trekt het deel van het *Palatum molle*, het welke is naby het *Palatum oſſeum*: de *tuba Euſtachiana* een klein weinig beweegt; en wel des ſelfs buitenſyde een weinig naar beneden binnewaarts drukt, en alſoo de *tuba* vernauwt: de ſelve delen tegenhoudt, met de welke de bovenſte *Conſtrictor Pharyngis*, en de *Palatopharyngeus*, haren oorſprong nemen van des ſelfs ſenuagtig vlies.

AZYGUS UVULAE.

Deſe ſpier loopt midden door het *Palatum molle*, en door de gehele lengte van de *Uvula*, haren oorſprong nemende uit het onderſte deel van het ſenuagtige vlies van het *Palatum molle*; waar van wy te voren geſproken hebben; in het ſelve, en in de ſenuagtige einden van

de *Levatores palati*, met een dun ſenuagtig begin ingevoegt, naaſt den naat van het *Palatum oſſeum*, gelyk als of ſy van het ſelve voortkome. Niet verre van daar wordſe vleesagtig, en met dit deel eerſt ſcherp en dun, ſtraks breder, en dikker, in het vervolg byna rondt, dun, allengskens dunder. Sy trekt de *Uvula* voorwaarts om hoog, en verkortſe.

CRICOTHYREOÏDEUS.

Deſe ſpier is tuſſchen de *Cartilago Cricoïdea* en *Thyreoïdea*, behorende tot beide deſe kraakbeenderen, trekt de *Thyreoïdea* nederwaarts na voren, en de *Cricoïdea* opwaarts. De andere delen, die door deſe ſpier bewogen worden, ſyn van my nog niet vertoont, derhalven onnodig om ſe te beſchryven. Sy neemt haren oorſprong van de ſyde des voorſten deels *Cricoïdea*; ſy klimpt ſchuins agterwaarts, met hare voorſte veſeltjes regter, en met haar agterſte veſeltjes meer en meer ſchuins; gelyk de toppunt van eene ſchryfveder, in diergelyke grootte genomen, verbeeld de ſelve ſpier, en hegt ſig in het gehele voorſte deel van het onderſte uitſteekſel van het harnasformige knorbeen, en in den onderſten kant van des ſelfs knorbeen uit-en inwendig; het is merkwaardig, dat dikwyls in plaats van eene, twee ſpieren gevonden worden, eene naar agteren, de andere naar vooren, ſomwylen weinig onderſcheiden, en ook wel duidelyk van haar begin tot het einde. Die van agteren neemt haren oorſprong in de halve lengte van de *Cartilago cricoïdea*, klimt ſchuins agterwaarts en vult met haar einde het gehele halfrond, dat gemaakt is door het onderſte uitſteekſel in den onderrand, tot aan des ſelfs verheventheid, het welke is byna in het midden van de *Cartilago thyreoïdea*. Die van voren legt naaſt de tegen overſtaande; begint, en eindigt ſig met hem. Sy begint maar alleen van den bovenkant, van de *Cricoïdea*, en hegt ſig in den onderrand tuſſchen de verheventheid, en het midden van de *Cartilago Thyreoïdea*. Sy is keinder en klimt ook regter opwaarts dan de agterſte. Voor het overige ſynſe in haar begin dun, en worden allengskens dik, daarna wederom dunder: uit het nauwer verwyderen ſy ſig. De agterſte tot aan het einde, maar die van voren verkleint ſig in haar einde eenigſints. Sy ſchynen eenigſints verſcheiden te ſyn in hare werking, namentlyk, dat de agterſte de *Thyreoïdea* meer naar voren trekt;

en

en de *Cricoïdea* meer naar agteren. Die van voren drukt de *Thyreoïdea* regter onderwaarts, en beurd de *Cricoïdea* opwaarts.

PTERYGOÏDEUS INTERNUS.

Deſe ſpier begint in de holligheid van de *Proceſſus pterygoïdeus*, uit des ſelfs grond, door de gehele lengte, en byna van de gehele binnen ſyde van den buitenſten vleugel; en alwaar deſe goot of holligheid eindigt, ook van het onderdeel van het *Palatum Oſſeum*, alwaarſe ſig inhegt in het holle uitſteekſel van de *Pterygoïdeus*. Daarna gaatſe nederwaarts naar de binnen wydte van dat deel van het onderſte kakebeen, welke het ſelve naar het hooft oprigt, en hegt ſig in het ſelve by den onderſten hoek, eerſe ſig in hegt, en alwaarſe ſig inhegt iſſe ſenuagtig. Sy is ook ſenuagtig in haar begin, voornamentlyk naaſt de keel; en ſwelt allengskens op, tot dat ſe ſig verdunt. Sy is breder dan dikker, en vooreerſt wordſe allengskens breder, en in het einde ſmalder. Indienſe het onderſte kakebeen eenigſins ſchuins naar de tegenoverſtaande ſyde trekt, trektſe het ſelve byna regt tot het bovenſte; en het voorſte deel van het Hooft, indien het onderſte kakebeen vaſt genoeg geſet is, nederwaarts.

PTERYGOÏDEUS EXTERNUS.

Deſe buitenſte ſpier is kleinder, neemt haren oorſprong naaſt de voorgaande, byna van de gehele buiten vlakte van het uitſteekſel, *Pterygoïdeus* genoemt, en van des ſelfs kant naaſt de holligheid; en ook van het nabyleggende onderſte deel van het bovenſte kakebeen, en ſomtyds ook van het buitenſte van de *Pterygoïdeus* van het *Os palatum*. Eerſt wordſe matelyk groot, daarna kleinder, dikker als breder: ſy eindigt ſig in een veel ſmalder en ſenuatig einde, dan haar begin. Sy hegt ſig voor een groot gedeelte aan den hals van het onderſte kakebeen, alwaar het ſelve van de binnen ſyde, ſtraks onder het hooftje, uitgeholt is: als mede aan het kasje, het welke in ſig ſluit de ſamenvoeging van het onderſte kakebeen met het ſlaapbeen: en ook aan den binnen kant en rand van het knorbeenagtige plaatje, het welke is tuſſchen de ſamenvoeging. Om datſe regt naar deſe delen toeloopt,

en de plaats van haar begin en einde gemakkelyk geſien word, haar voortgang agterwaarts, en te gelyk eenigſints op- en uitwaarts, trekt ſe het kakebeen eerſt naar voren, en dwingt het ſelve ſchuins naar de tegenoverſtaande ſyde, des ſelfs hooft uit de holligheid van het ſlaapbeen voorttrekkende, dringtſe het ſelve aan het heuveltje; ſy trekt ook het knorbeenige tüſſchenplaatje, op dat het niet op ſyne plaats blyven ſoude; en het kasje, op dat het geen vouwen ſoude krygen en daar door beletten. In den ſelven tyd trektſe het kakebeen op, tot dat het met ſyne ingeplante tanden ſagtjes aan de bovenſte raakt. Indien het onderſte kakebeen in het geheel vaſt of onbeweeglyk geſet is, beweegt ſy het Hooft op de tegengeſtelde wyſe.

CUCULLARIS.

Het begin van deſe brede ſpier is ſenuagtig aan den gehelen boven omtrek, welke'er is van het midden uitſteekſel van het agterhooft tot aan het tepelbeen, alwaar ſy ſig verbint met het einde van de ſpier *Sternomaſtoïdeus.*

BIVENTER CERVICIS.

Het einde van deſe ſpier is byna geheel vleesagtig, en ingehegt aan het agterſte deel van het agterhooft, naaſt het uitſteekſel een weinig onder het begin van de *Cucullaris.*

SPLENIUS CAPITIS.

Deſe ſpier eindigt ſig met een breed einde aan het agterſte ſydedeel van de *Proceſſus mammillaris* door des ſelfs gehele lengte; en agterwaarts in het *Os mammillare*, als mede in het agterhooft onder, en met den *Cucullaris*, aldernaaſt het einde van den *Biventer Cervicis.*

COMPLEXUS.

Het einde van deſe ſpier is byna ſenuagtig, en ingehegt aan het agterſte deel van het agterhooft, ſtraks onder den *Biventer cervicis.*

TRA-

TRACHELOMASTOÏDEUS.

Deſe ſpier eindigt ſenuagtig, en hegt ſig aan den agterkant van de *Proceſſus mammillaris* onder den *Splenius capitis.*

OBLIQUUS SUPERIOR CAPITIS.

Deſe ſpier begint, alwaar de onderſte ſig eindigt, dat is, van des ſelfs buitenſte uitſteekſel, van het bovenſte deel. Vaart voort om hoog en te gelyk agterwaarts, naar het onderſte, agterſte en ſyde deel van het agterhooft, eindigt ſig tuſſchen het begin van het bygevoegde van de naat, *Lambdiformis* genaamt, en tuſſchen dat deel, aan het welke de *Rectus poſticus major* ſig inhegt. Haar hooft is ſmal, dun, en ſenuagtig: daarna wordſe allengskens dikker, en een weinig breder: niet verre van het einde, verdunt ſy ſig allengskens, voornamentlyk, alwaarſe ſig aanhegt; en is ſenuagtig; ook aan de buitenſyde, alvorens ſy ſig aanhegt. Sy drukt het agterhooft ſchuins nederwaarts, dat is, naar agteren en te gelyk naar de ſyde. Somwylen vind men ſe verdeelt in drie eindens, volgens de voorgegevene verbeeltenis.

OBLIQUUS INFERIOR CAPITIS.

Deſe ſpier begint van den doorn van den *Epiſtrophaeus*, van welkers ſyde bovenſte deel gaatſe door des ſelfs gehele lengte, tot den uiterſten hoorn, keert ſig naar de ſyde, en loopt regt naar het agterſte grote of platte einde van het dwarſe uitſteekſel van den *Atlas*, ſy is eerſt breed en dun, daarna een weinig dikker, in haar einde wederom dunder, in het begin en einde ſenuagtig. Sy draait het dwarſe uitſteekſel van den *Atlas* naar den doorn van den *Epiſtrophaeus:* door welke ſy mede den *Atlas* een weinig naar agteren trekt.

RECTUS CAPITIS POSTICUS MAJOR.

Deſe ſpier begint van den doorn van het ſesde wervelbeen, en wel van des ſelfs bovenkant, de welke is naaſt de wortel van den hoorn, of ook van den hoorn ſelfs, ſy klimt op in de plaats van de *Interſpinalis*, en den *Atlas* voorbylopende, hegt ſy ſig aan het onderſte deel van het *Occiput*, byna in het midden tuſſchen het begin van het bygevoegde van de naat, *Lambdiformis* genaamt, en tuſſchen het ſyde deel van het grote gat, het welke is naaſt de *Proceſſus Coronoïdeus*; midden tuſſchen het einde van de *Complexus*, *Obliquus ſuperior*, en de *Rectus poſticus minor*: ſy klimt niet regt, maar een weinig ſchuins naar de ſyde op. Voor ſoo een groot lighaam begint ſy met een ſmal ſenuagtig hooft, ſig tot aan het einde verbredende, eerſt wordſe dik, daarna verduntſe allengskens, en verandert in een ſenuagtig einde. Sy drukt het agterſte deel van het Hooft en van den *Atlas* nederwaarts; en draait te gelyk den *Atlas* met het Hooft op den *Epiſtrophaeus*, gelykerwys de *Obliquus inferior*. Somtyds word 'er, aan de buitenſyde van deſe ſpier eene andere langer, en ſmalder gevonden.

RECTUS CAPITIS POSTICUS MINOR.

Alſoo begint deſe ſpier ook van dat deel van den *Atlas*, alwaar de doorn van den anderen uitſteekt, het welke ſchynt een beginſel van een doorn te ſyn, en ſe klimpt byna gelyk de voorgaande ſchuins op naar het *Os Occipitis*; maar naar dat deel, het welke naaſt het grote gat is, namentlyk tot het kuiltje, het welke is tuſſchen het gat en het einde van de *Complexus*, omtrent den middelſten doorn die van het grote gat naar agteren ſtaat. Hier ontſpringtſe met een teder begin, en verbreed ſig ſeer, ten aanſien van hare kortheid, wordſe eerſt dik, daarna dun; ſy is ſenuagtig in haar begin, en ook eenigen tyd buitenwaarts in haren voortgang. Sy drukt het Hooft en het bovenſte wervelbeen naar malkanderen, en wel een weinig ſchuins: ſy is ons gegeven om het agterſte deel van het Hooft nederwaarts te drukken.

MULTIFIDUS SPINAE.

Eenige delen van het einde van de ruggegraat ſpier, lopende naar het doornagtige uitſteekſel van den *Epiſtrophaeus.*

TRANSVERSARII POSTERIORES COLLI.

Deſe ſpieren hegten ſig van het eene tot de andere dwarſe uitſteekſelen van de halswervelbeenderen, die hier ineengedrukt verbeelt ſyn, door de legging van het Hooft.

E I N D E.

NADER BERIGT
AAN DEN BESCHEIDEN
LESER.

Misschien sullen verscheidene Lesers over dit werk, voornamentlyk over de Nederduitse verklaring, verscheidene oordelen geven, en die het sonder overdenken der konstige ontledinge doorlesen, sullen seggen, dat het geen vloeibare styl, nog verstaanbaar Duits is; het welke ik hun gaarn wil toestaan: een vloeibare styl is het niet, omdat de gedaante en gestaltheid deser delen, die ik altoos voor maatregels in het oog hebbe gehouden, gene uitgesogte spreekwysen toelieten: want soo doende souden de kleinigheden, en de verscheidene seldsame benamingen, waarop voornamentlyk moet gelet worden, ten delen agtergelaten syn, of men soude de verklaring met onnodige woorden vervuldt en verduistert hebben. Dat het aan sulke Lesers ook onverstaanbaar blyft, is niet minder seker, omdat het denkbeeld, het welke uit het lesen van dese verklaring, het aansien van de Tafelen en door het ondersoeken der ontledinge eerst volkomen word. Maar de gene, die dit werk met de beschrevene delen in hare natuur en plaats met alle mogelyke oplettenheid soeken te vergelyken, dese, segge ik, sullen sig vergenoegen, en alle eenparig getuigen, dat het niet anders hadde kunnen, of moeten beschreven worden.

I N-

INDEX MUSCULORUM ET TABULARUM.

BLAD- EN TAFEL-WYSER DER SPIEREN.

Pag.

IN CALVA. — OP 'T HOOFT.

37 *Epicranius. Frontalis.* & *Occipitalis.* Tab. I. II. IV. V.

CIRCA AURICULAM. — AAN 'T OOR.

39 *Attollens auriculam.* Tab. I. II. & *Icon* 2. 3. V.
39 *Anterior auriculae.* Tab. I. II. & *Icon.* 3. V.
40 *Retrahentes auriculae.* Tab. II *Icon.* 3. IV. V.

IN FACIE. — IN 'T AANGESIGT.

40 *Orbicularis palpebrarum.* Tab. I. II. & *Icon.* 4.
42 *Corrugator ſupercilii.* Tab. II. IV.
42 *Compreſſor naris.* Tab. I. II.
43 *Levator labii ſuperioris alaeque naſi.* Tab. I. II.
44 *Levator labii ſuperioris.* Tab. I. II.
44 *Zygomaticus minor.* Tab. I. II.
45 *Levator anguli oris.* Tab. I. II. III.
45 *Zygomaticus major.* Tab. I. II. III.
46 *Riſorius.* SANTORINI. Tab. I. II.
46 *Depreſſor anguli oris.* Tab. I. II. III. IV.
47 *Depreſſor labii inferioris.* Tab. I. II. IV.
47 *Naſalis labii ſuperioris.* Tab. I. II. III.
48 *Buccinator.* Tab. I. II. III. IV.
49 *Acceſſor Buccinatoris.* Tab. II. III. IV.
49 *Orbicularis oris.* Tab. I. II. III. IV.
50 *Depreſſor alae naſi.* Tab. II. III.
52 *Levator menti.* Tab. III. IV.

BLAD- EN TAFEL-WYSER.

Pag. IN MALA ET LATERE CALVAE. — IN DE WANG, EN DE ZYDE VAN 'T HOOFT.

52 *Maſſeter.* Tab. I. II. III. IV. V. VI.
53 *Temporalis.* Tab. II. III. IV. V. VII.

IN CAVO OCULI. — IN DE HOLLIGHEID VAN 'T OOG.

54 *Levator palpebrae ſuperioris.* Tab. II. & *Icon.* 4. III.
55 *Obliquus ſuperior oculi.* Tab. II. III.
56 *Recti oculi.* Tab. II. III.
57 *Obliquus inferior oculi.* Tab. II. III.

IN AURICULA. — OP 'T OOR.

57 *Tragicus.* Tab. II.
58 *Antitragicus.* Tab. II. & *Icon.* 2.
58 *Major helicis.* Tab. II. & *Icon.* 2.
58 *Minor helicis.* Tab. II. & *Icon.* 2.
59 *Transverſus auriculae.* Tab. II *Icon.* 3.

IN COLLO. — OM DEN HALS.

59 *Latiſſimus colli.* Tab. I. II.
60 *Sternomaſtoïdeus.* Tab. I. IV. V.
60 *Cleidomaſtoïdeus.* Tab. II. IV.
60 *Coracohyoïdeus.* Tab. I. II. IV. V. VIII *Icon.* 2.
60 *Sternohyoïdeus.* Tab. I. II. IV. V. VIII *Icon.* 2.
60 *Sternothyreoïdeus.* Tab. IV. V. VIII *Icon.* 2.
61 *Hyothyreoïdeus.* Tab. V. VI. VIII. & *Icon.* 2.
61 *Biventer maxillae inferioris.* Tab. II. IV. V. VI. VIII *Icon.* 2.

63 *Sty-*

BLAD- EN TAFEL-WYSER.

Pag.

63 *Stylohyoïdeus.* TAB. IV. V. VI. VIII *Icon.* 2.
64 *Stylohyoïdeus alter.* TAB. V. VI. VIII. & *Icon.* 2.
64 *Styloglossus.* TAB. IV. V. VI. VIII.
65 *Stylopharyngeus.* TAB. V. VI.
65 *Mylohyoïdeus.* TAB. II. IV. V. VI. VIII *Icon.* 2.
66 *Geniohyoïdeus.* TAB. V. VII. VIII. & *Icon.* 2.
66 *Ceratoglossus.* TAB. IV. V. VI. VIII. & *Icon.* 2.
67 *Basioglossus.* TAB. IV. V. VI. VIII. & *Icon.* 2.
67 *Chondroglossus.* TAB. VIII. & *Icon.* 2.
67 *Genioglossus.* TAB. V. VII. VIII. & *Icon.* 2.
68 *Lingualis.* TAB. VIII.
69 *Pharyngis Constrictor inferior.* TAB. V. VI. & *Icon.* 2. VIII.
70 *Pharyngis Constrictor medius.* TAB. VI. & *Icon.* 2. VIII. & *Icon.* 2.
71 *Pharyngis Constrictor superior.* TAB. VI. VIII.
72 *Salpingopharyngeus.* TAB. VI. VII.
72 *Palatopharyngeus.* TAB. VI. VII.
74 *Constrictor isthmi faucium.* TAB. VII. VIII.
74 *Levator palati mollis.* TAB. VI. VII.
76 *Circumflexus palati.* TAB. VI. VII.
77 *Azygus uvulae.* TAB. VII.
78 *Cricothyreoïdeus.* TAB. V. VI *Icon.* 2. VIII.

SUB MALA. — ONDER DE WANG.

79 *Pterygoïdeus internus.* TAB. III. IV. V. VI. VII.
79 *Pterygoïdeus externus.* TAB. III. IV. V. VII.

IN POSTICA PARTE CALVAE. — AAN 'T AGTERDEEL VAN 'T HOOFT.

80 *Cucullaris.* TAB. IV. V.
80 *Biventer cervicis.* TAB. V.
80 *Splenius capitis.* TAB. V.

BLAD- EN TAFEL-WYSER.

Pag.
80 *Complexus.* TAB. V.
81 *Trachelomaſtoïdeus.* TAB. V.
81 *Obliquus ſuperior capitis.* TAB. V.
81 *Obliquus inferior capitis.* TAB. V.
82 *Rectus poſticus major capitis.* TAB. V.
82 *Rectus poſticus minor capitis.* TAB. V.
83 *Multifidus ſpinae.* TAB. V.
83 *Transverſarii poſteriores colli.* TAB. V.

O. C.